

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 45 (3164) 2010 NOVEMBER • LAPKRITIS 16 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • www.tevzib.com • Nr. kaina \$1

Abipusė atsakomybė

Ne laikas šunis lakinti, kai jau reikia medžioti, sakydamo mūsų senoliai. Tą patį galima būtų pasakyti ir apie rinkimus į valdžią – ne laikas teirautis, kas jis ar ji, kai jau reikia balsuoti.

DAUGIAPARTINĖJE sistemoje daugumą kandidatų atranka politinės partijos, kurioms pirmiausia rūpi valdžioje turėti kaip galima daugiau savų atstovų. Kas jie tokie ir kaip pasiruošę valstybės valdyme dalyvauti, truputį sužinome priešrinkiminio vajaus metu, bet tos žinios daugiau reklaminės, išpūstos, apmokėtos nemažais pinigais, tarsi kažkas laikino, suvartojamo ir pamirštamo. O kandidatų dažniausiai nestinga, bet balsuotojams ne visada yra iš ko pasirinkti, jei sąrašuose nėra “savųjų”. Jei pastarieji geri pažįstami, draugai ar net giminaičiai, rodos, jokios problemos nėra ir už ką balsuoti. Retas kuris nebalso už artimuosius, nebesigilinant, ką geresnio jie galėtų nuveikti būdami valdžioje. Jei savas, tai geras. O tai pavojinga nutartis. Rimta valdžia paprastai sudaroma ne iš balsuotojų bičiulių, bet iš tam darbui tinkamų žmonių. Todėl kandidatų atranka turėtų būti vykdoma labai atsakingai ir, kiek įmanoma, iš anksto, nelaukiant priešrinkiminio laikotarpio, kai daugiau ugningų kalbų, negu ramaus apgalvojimo, visapusiško apsvaistymo. Kur to trūksta ar vengiama, rinkimai įvyksta atkištinais arba su šališkumo šešėliu. Išankstinis kandidatų numatymas ir jų įvertinimas rinkiminį reikalą žymiai pagerintų. Gali kilti klausimas, o kaip nustatyti kandidato tinkamumą dirbti valstybinio lygio darbą? Tokiam darbui pasiruošti nėra jokių formalių mokyklų ar studijų. Kaip apspręsti, koks žmogus būtų tinkamas dirbti valdžioje? Pirmiausia reikia domėtis politiniu bei visuomeniniu gyvenimu, kurį kuria ir vykdo žmonės iš mūsų pačių aplinkos. Stebinti jų veiklas nesunku susidaryti nuomone.

NEATSAKINGAI išrinkę valdžią, kažko neturėtume tikėtis. Staiga karaliais nubudę, nebus tie, kurių laukiame. Balsuotojai šito neturėtų pamiršti. Patirtis rodo, kad dažnai rinkimai atliekami gana lengvabūdiškai, per daug nesigilinant į kandidatų tinkamumą. Galbūt tai sunkiau dabar pataisoma, kai laisvų rinkimų sistema dar naujokė. Kaip bebūtų, išrinkus ir sudarius valdžią, ją nuolatotos vanoti ir barti, apklausose ją nuvertinti kone iki nulio, nederėtų. Tai panašu, jei į upę įmestume plaukti nemokantį žmogų ir stebėtumės, kodėl jis neplaukia į krantą, o grimsta. Nėra abejonės, kritika ir opozicija reikalinga, bet ji turėtų būti geravališka, ne niekinanti. Ji turėtų sietis su pasiūlymais, dėstoma nuomone dalykiškai. Šitokia kritika padeda darbus atliekantiems, o niekinimas – smukdo ir niekada nepasitarnauja bendram reikalui. Ką nors prieš valdžią šnekėti tampa lyg įpročiu, tam tikru laisvo žmogaus pabrėžimu. Bet ir tai turėtų ribotis. Kai nepasitenkinimo reiškiniai pavirsta nuolatinio urzgimu, ilgainiui jie nebegirdimi ir jokio tikslo nepasiekia, o tik sukelia neigiamas nuotaikas neapgalvotiems teiginiais, kad mūsų valdžia nieko neišmano ir pati viena nesugeba tvarkytis. Atseit, kas nors turėtų jai iš šalies pagelbėti, nes anuomet, kai valdė kaimynai, viskas sklandžiai vyko... Visa sudėjus, belieka priminti, kad ir balsuotojai, ir išrinktieji turėtų dalintis atsakomybe. Išankstinis apdairumas prieš rinkimus labai daug padėtų. Visi piliečiai turi teisę būti renkami į valdžią, bet ne visi žmonės tam pačiam darbui vienodai tinkami. ČS

M.K. Čiurlionio antkapis Rasų kapinėse Vilniuje

Ateitininkai dabarties lietuviškoje visuomenėje

Ateitininkų veiklos uždaviniai

Iš dr. A. Šapokos archyvo – užrašai pokalbiui su studentais ateitininkais 1960.III.19.

Ateitininkija kilo kaip mokslus einančio lietuviško katalikiško jaunimo organizacija, stojusi grumtis su lietuviškos ano meto švietimo nutolimu nuo lietuvių tautos masės, stojusi grumtis su anais laikais ypač Rusijos mokyklose pasireiškusiu nukatalikėjimu. XIX amž. pozityvizmo ir socializmo srovės mokslus einantį jaunimą buvo jau taip paveikusias, kad tų bei liberalistinių srovių atstovai save ėmė vadinti pažangiais, nuo religijos nutolusius vadindami atžagareiviais. Deja, net ir šiandien, kada žmogaus kultūrinis veržlumas jau toli gražu nebematuojamas pasaulėžiūrinio mastu, mūsų visuomenėje tebegirdime vartojamą pažangiųjų terminą, nors prieš jį atžagareivio termino ir nebeįmanoma. Sakoma “pažangus” ir “nepažangus”. Be abejonės, tai iš XIX-XX amžių sąvartos išlikęs anachronizmas, parodąs tik tų žmonių akiračio siaurumą.

Taigi ateitininkija, tada daugiausia dar gimnazijų suoluose tebesėdį jaunuoliai su mažu būreliu universitetų studentų, ypač tų, kurie sau autoritetų jau buvo pradėję ieškoti Vakarų Europoje, kurie siekė toliau už rusiškųjų

Dr. A. Šapoka

universitetų sienų, kurie bent susipažino su savo meto europinės mokslinės minties raida, nepabūgo primetamojo atžag(ar)ei-viškumo, nes iš tikrųjų jautėsi esą daug artimesni savo meto kultūringųjų kraštų dvasiai, juto, kad kaip tik pažangiausias save vadinantieji tebeklaidžiojo pasėnusių visokių izmų balose.

Prisimintinas mums ateitininkams ir dar vienas momentas iš politinės bei socialinės srities.

Kaip sakyta, XIX-XX amž. sąvartoje mokslus einantis Lietuvos jaunimas, bent jo žymi dalis buvo įsijungusi į socialistinius sąjūdžius, o 1896 m. net įsikūrė Lietuvos socialdemokratų partija. Iš kaimo kilęs mokslus einantis jaunimas revoliucinį socialistinį sąjūdį laikė sau artimiausiu, nes visą kraštą slėgė Rusijos caristinė priespauda, o ūkiškai gožėjo bajoriškieji dvarai, nuo kurių baudžiavos dar tik prieš 40 metų tebuvo išsivadavusi lietuviškoji liaudis.

Nukelta į 5-tą psl.

Šiame numeryje

Kurti naują krikščionybę – 2,11 psl.

IN MEMORIAM – Vilius Bražėnas – 3,14 psl.

Širdimi į Lietuvą – 4,9 psl.

Muzikinė šventė Montrealyje – 6,7 psl.

“Palaimintas tautinio šokio mūzos” – 8 psl.

Lietuvių kalbos gynėjų sąjungos veikla – 9 psl.

Aukščiausios prabos dokumentika – 10 psl.

Profesiniais ir lietuviybės keliais – 11 psl.

Lietuvos Konstitucija – pilietiškumo mokykla – 13 psl.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3 Canada
Tel. 905 275-4672 • FAX 905 275-4364 • E-mail: tevzib@rogers.com

Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"

Redakcija: red. Č. Senkevičius, red. R. Sakalaitė-Jonaitienė, techninė red. V. Tumosienė. Rankraščiai taisyti redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Metinė prenumerata:

\$70 – reguliari (paprastu paštu) • \$120 – reg. (1 klasės paštu)

\$90 – rėmėjo (paprastu paštu) • \$140 – rėmėjo (1 klasės paštu)

Oro paštu į užjūrius – \$170, paprastu paštu – \$90 (Kan. dol.)

JAV: \$90 – reguliari, \$110 – rėmėjo • \$150 – 1 klasės paštu

JAV prenumeratoriai atsiskaito JAV doleriais.

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI" (THE LIGHTS OF HOMELAND) LITHUANIAN WEEKLY

Publisher: Lithuanian Canadian R.C. Cultural Society "Žiburiai", Inc. Annual subscriptions: In Canada – regular (Publications Mail) – \$70, reg. (Lettermail) – \$120; patron (Publ. Mail) – \$90, patron (Lettermail) – \$140. Overseas – Airmail – \$170, Surface Mail – \$90 (in CDN funds). USA – reg. \$90, patron – \$110, Airmail – \$150. US subscriptions are payable in US funds.

Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address above. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

We thank the Lithuanian Canadian Foundation for funding the publication of parish news. We acknowledge the financial support of the Government of Canada through the Publications Assistance Program of the Department of Canadian Heritage toward our mailing costs.

Canada

Lietuvos ambasadoje Vašingtone lapkričio 5 d. surengtas Baltijos, Šiaurės valstybių ir JAV užsienio reikalų ministerijų direktorių susitikimas su svarbiausių Vašingtono strateginių centrų – Atlanto tarybos, Strateginių ir tarptautinio studijų centro (CSIS), J. Hopkins Tarptautinių studijų mokyklos (SAIS) – atstovais. Konsultacijų metu aptarti regioninio ir tarptautinio saugumo klausimai, santykiai su Kinija, iššūkiai kibernetiniam saugumui. Šis susitikimas surengtas kaip dalis Sustiprintos partnerystės Šiaurės Europoje (E-PINE) iniciatyvos, kuria siekiama stiprinti JAV strateginį bendradarbiavimą su Baltijos ir Šiaurės šalimis. Nuotraukoje (kairėje) – Lietuvos užsienio reikalų ministerijos politikos direktorius Eitvydas Bajarūnas (LR ambasada, Vašingtonas)

RELIGINIAME GYVENIME

Pop. Benedikto XVI 18-toji tarptautinė apaštališkoji kelionė prasidėjo jo atvykimu į Santiago de Compostelą, Galicijos sostinę Ispanijos šiaurės vakaruose lapkričio 6 d. Po pietų su ispanais kardinolais ir Vyskupų konferencijos vykdomojo komiteto nariais popiežius apaštalo Jokūbo metų proga aukojo Mišias Obradoiro aikštėje, greta Santjago katedros, pamoksle skatino Europą atsiverti Dievui. Sekmadienio rytą Barcelonoje jis pašventino Sagrada Familia – Šv. Šeimos šventovę ir aukojo pirmąsias Mišias. Bažnyčios muziejaus salėje popiežius susitiko su Ispanijos karaliskąja šeima, su karaliumi Jonu Karoliu I ir karaliene Sofija. Po to aukotos šventovės dedikavimo ir Altoriaus pašventinimo Mišios, kuriose dalyvavo beveik 7000 asmenų, dar kelios dešimtys tūkstančių jas stebėjo per lauko ekranus šalia šventovės. Kartu su popiežiumi Eucharistiją šventė daug Ispanijos vyskupų, apie 1000 kunigų, liturgines giesmes giedojo net apie 600 giedotojų. Tą dieną prieš išvykdamas popiežius aplankė Barcelonos vaikų ligoninę "Socialinės naudos darbai Dievo Kūdikėlio vaikams".

Pasaulinio šeimų susitikimo (2012 m.) interneto tinklalapis jau sukurtas. Nors kol kas veikia tik italų kalba, vėliau bus teikiama informacija apie susitikimą ir kitomis kalbomis. VII Pasaulinis šeimų susitikimas vyks Milane 2012 m. gegužės 30-birželio 3 d.d. Susitikimo tema: "Šeima: darbas ir šventė". Į susitikimą kviečiamos katalikiškos šeimos iš viso pasaulio, jame dalyvaus ir popiežius, kuris paskelbtame kvietimo laiške pasiūlė kelias įžvalgas apie susitikimo te-

mą. Benediktas XVI ragina parapijas ir vyskupijas 2011 m. vykdyti šeimos sielovados iniciatyvas, kurios nagrinėtų darbo ir šventės temas, atsižvelgiant į realų ir konkretų šeimos gyvenimą.

Kongresas "Pašvestasis gyvenimas Lietuvoje: istorija, dabartis ir perspektyvos" vyko lapkričio 6 d. Marijampolėje. Kongresas pradėtas Jėzaus adoracija Šv. Sakramente ir Mišiomis Marijampolės šv. Arkangelo Mykolo bazilikoje. Mišias aukojo Apaštalinis nuncijus arkivysk. Luigi Bonazzi, arkivysk. Sigitas Tamkevičius, vysk. Rimantas Norvila, broliai kunigai. Po Mišių buvo meldžiamasi prie Palaimintojo arkivyskupo Jurgio Matulaičio relikvijų, Palaimintasis paskelbtas Lietuvos pašvestojo gyvenimo – vyrų ir moterų vienuolių – globėju. Po pietų Marijampolės dramos teatre kun. Kęstutis Kazimieras Brilius, MIC, skaitė paskaitą, kurią dalyviai aptarė grupėse. Viena iš daugiausia atgarsių sukėlusių minčių – vienuolių narių skaičiaus mažėjimas. Po vakarienes vyko kunigų grupės "Sacerdos" koncertas, vakaras baigėsi šokiais.

Maldų tridienį už Irako kankinius paskelbė Šv. Žemės katalikų ordinarai. Liudydami solidarumą su visais Irako krikščionimis, ganytojais pakvietė visus savo tikinčiuosius lapkričio 5, 6 ir 7 d.d. melstis Šv. Žemės parapijose ir vienuolynuose. Ganytojai, smerkdami sirų katalikų katedros užpuolimą spalio 31 d. Bagdade, paprašė Arabų lygą, Islamo Konferencijos organizaciją, Jungtinių Tautų organizaciją ir Saugumo tarybą deramai įvertinti Irako krikščionių būklę kol dar ne per vėlu.

Kurti naują krikščionybę

Krikščioniškas dinamizmas. Kunigo Stasio Ylos dvasinės pamokos

Mūsų istorijoje yra ne viena dinaminė asmenybė, su nauju pagreičiu įsukusi visuomeninį ir dvasinį gyvenimą. Dvidešimto amžiaus pradžioje pasaulėžiūrinį atsinaujinimą pradėjo ateitininkai, amžiaus viduryje gyvosios dvasios sąjūdį įžiebė Stasys Šalkauskis, o jį palaikė kiti, visuomenininkai, filosofai, susirūpinę dėl konservatyvių religinio gyvenimo formų ir ieškoję modernios, į laiko ženklus atsiliepiančios krikščionybės. Po karo tarp užsienio lietuvių idėjų sukūriai buvo Juozas Brazaitis, Antanas Maceina, Adolfas Damušis, Juozas Prunskis ir kt. Venas iš jų yra kunigas Stasys Yla (1908-1983) – vienas produktyviausių rašto žmonių ir viena charizmatiškiausių, gebėjusių dvasiškai patraukti asmenybių XX š. lietuvių kultūroje. Tai pedagogas, teologas, filosofas, istorikas, rašytojas, redaktorius, visuomenininkas – aprašytas daugelyje amžininkų prisiminimų, gražiai pažymimos jo sukaktys, kurių metu jis įvertinamas kaip viena žymiausių lietuvių kultūros figūrų. S. Ylos palikimas saugomas, jis prisimenamas kaip ypatinga asmenybė, bet ar jo idėjos iškyla iš knygų lentynų ir asmeninių prisiminimų? Tai, ką jis byloja mums – ugdytojams, visuomenininkams, istorikams, žurnalistams, krikščionims – galima vadinti dvasinėmis pamokomis.

Kun. St. Yla

Misijų laukas yra visa kultūra. Katalikų siaurumas vertinamas kaip erezija, kaip nuklydimas nuo krikščioniško mokymo ir laikomas didžiausia kliūtimi kelyje į religinę vienybę. Žmogaus jausmai, pavyzdžiui, kančia, skausmas, meilė, suasmeninami ir prabyla ne kaip sausos teologinės kategorijos, o kaip įtaigios egzistencinės būsenos, nuplėšiančios nuo žmogaus egzistencinį melą. Taip budinamas snūdurojuojantis žmogaus dvasinis gyvenimas ir skatinama ieškoti atgamtinės Tikrovės.

Žmogus trokšta pilnutinio gyvenimo, tačiau atgyvenusios ir naivios formos neįkvepia tikėjimo. Vienpusiškumo apraiškos – formalizmas ir beformiškumas, dirbtinumas ir naivumas, vienpusiška akcija ar vienpusiška kontempliacija, nelankstumas ir pataikavimas, su-reikšmintą kovą ir kovos baimę, dangaus karalystės pragmatizmo skelbimas – stingdo bei siaurina tiek kultūrinį, tiek religinį gyvenimą. Nekatalikus ar nutolusius nuo katalikybės

žmones nevalia siųsti į pragarą ir skirti jiems vien pasmerkimo žodžius.

Žmogus norėtų gyventi su Dievu, bet neranda kelio į jį. Kelio į Dievą ieškoma narpiojant deginančias problemas, krikščioniškai nušviečiant pačius opiausius klausimus. Dvasinio atsinaujinimo pagrindas – krikščioniškojo entuziazmo įveiksimas. Tai vidaus degimo, pastovios dvasinės vidaus įtampos, nukreiptos į idealo siekimą, pavertimas kultūriniais veiksmais ir aktyvia dvasine veikla. Ne tiek spekuliatyvus filosofinių bei teologinių prielaidų narstymas, kiek gyvoji dvasia gali sukelti psichologinę revoliuciją ir pramušti tradicinius religinius papročius, sentimentalų religinį moralizavimą. Atnaujinimas reiškia egzistencinę būtinybę, dvasios sukūrį, dvasinę dinamiką, apaštalinį nerimą, nuolatinę vidinę reformą. Tai revoliucinis aktas – esminis savęs pakeitimas; pažinimo, supratimo, mentaliteto permaina, perkeitimas. Tokiu būdu žmoguje gali iškilti naujasis Aš – sukurtas pagal Dievo paveikslą.

Krikščioniškos savimonės žadinimas ir formavimas. Skatinama konkrečiai gyvenimu parodyti, kad atnaujinimo procese Kristus yra realistiškiausias už visas realybes – gyvas, veikiantis, kalbant. Tam būtina keisti tris dalykus: 1) atnaujinti save asmeniškai – savo gyvenimu parodyti, kad Kristus yra tikriausias mūsų gyvenimo faktas; 2) atnaujinti gyvenimo kovą: ugdyti drąsą į nieką neatsižvelgiant kovoti dėl Kristaus tiesos; parodyti, jog paklusnumas Kristui yra protingas, o tikėjimas – tiesa; 3) atnaujinti mokslo ir religijos santykį: tiesos ieškoti ne tik kaip gyvenimo fakto, bet ir teoriniais argumentais, t.y. formuoti savo pasaulėžiūrą. Dievo ir žmogaus santykis grindžiamas dialogu. Siekiama, kad išsižiebęs artimo meilės jausmas sugyventų žmogaus kūrybinę jėgą, užmegztų socialumą, sukeltų troškimą ieškoti, jungtų proto racionalumą ir gebėjimą pasiaukoti. Tada žmogus peržengtų savo individualizmą, save atrastų kitame, o kitą savyje – taip būtų atnaujinamos žmogaus dvasinės jėgos ir jis pats perkeičiamas. Didesnis dėmesys skiriamas asmeninio religinio patyrimo istorinei ir kultūrinei raiškai. Panaudojama daugiau įvairesnių, įtaigesnių, nuolatinį gyvosios dvasios atsinaujinimą žadinančių ar tiesiog provokuojančių psichologinių ir meninių priemonių.

IN MEMORIAM

Vilius Bražėnas (1913-2010)

Gyvenimo prasmę atradęs kovoje prieš komunizmą

Idėjos draugai garbės sargyboje prie a.a. Viliaus Bražėno palaikų

PROF. ONA VOVERIENĖ

Spalio 3 d., eidamas 98-sius metus, Vilniuje mirė Vyčio Kryžiaus ordino Riterio kryžiaus kavaliere, žymus publicistas, feljetonistas ir politologas tarptautininkas, antikomunistas ir antiglobalistas, kelių knygų autorius Vilius Bražėnas. Vilius Bražėnas gimė 1913 m. balandžio 6 d. Rygoje. Tėvai Elena Utavičiūtė-Bražėnienė ir Jurgis Bražėnas buvo kilę iš lietuvių ūkininkų šeimų. Jurgis Bražėnas, ieškodamas sotesnio duonos kąsnio, įsidarbino Rygos gumos fabrike, kur neblogai uždirbo ir galėjo išlaikyti gausią šeimą. Šeimoje augo penki vaikai – trys seserys ir du broliai.

Dėl Pirmojo pasaulinio karo 1915 metais Rygos gumos fabrikas buvo evakuotas į Rusiją. Bijodama prarasti darbą, į Sibirą kartu su fabriku iškeliavo ir visa Bražėnų šeima. Šeimai teko patirti revoliucijos ir pilietinio karo baisumus, išvysti žiaurų bolševikinį terorą, badą ir epidemijas. Tėvas 1919 metais mirė, išsekintas baimių, socialinės įtampos ir ligų. Netrukus po jo mirties nuo bado ir išsekimo mirė ir dvi Viliaus sesutės ir jaunesnis brolukas. Motina Elena Bražėnienė su likusiais vaikais nutarė grįžti į Lietuvą, glaustis prie gimtosios žemės. 1922 m. šeima grįždama į Lietuvą trumpam buvo apsistojusi Maskvoje. Tada Vilius ir pamatė pirmą ir paskutinį kartą V. Leniną; apie tai mėgo pasakoti.

Lietuvoje Bražėnų šeima apsigyveno Žeimelyje, vėliau – Žalpiuose (Nemakščių valsčiuje), po kurio laiko – Žagarėje ir Kaune. 1933 metais Vilius baigė Kauno jėzuitų gimnaziją ir įstojo į Vytauto Didžiojo universitetą. Čia studijavo elektrotechniką. 1936-1937 metais atliko karinę prievolę Kauno karo mokykloje. Jam buvo suteiktas karinis inžinerijos leitenanto laipsnis. Pirmaisiais sovietų okupacijos ir vokiečių okupa-

cijos metais Vilius Bražėnas dirbo techniku, vėliau inžinieriumi Energijos valdyboje ir Verslų ūkio valdyboje.

1941-aisiais V. Bražėnas vedė žemaitę nuo Kretingos Edą Sabatauskaitę. Su ja užaugino dukrą Lyviją. Visą gyvenimą žmona buvo Viliaus bendramintė ir nuoširdi jo pagalbininkė jo kūrybinėje ir visuomeninėje veikloje. Prie jos švelnių rankų glaudėsi ir užaugo ir trys Bražėnų vaikaičiai. Eda Bražėnienė mirė 2000 m. vasario 27 d. Jos vyro Viliaus Bražėno rūpesčiu palaidota Vilniuje, Sudervės kapinaitėse.

1944 metais V. Bražėnas dalyvavo Sedos kautynėse. Vadovavo būriui. Sedos kautynėse žuvo 104 lietuviai savanoriai, gynę mūsų kraštą nuo Rytų barbarų. Viliui Bražėnui tada nebuvo lemta žūti. Kartu su žmona Eda emigravo į Vokietiją, iš čia 1949 metais – Ameriką. Čia įstojo į Bridgeporto inžinerijos institutą Konektikuto valstijoje; gavęs inžinieriaus diplomą kurį laiką dirbo inžinieriumi, vėliau jį paviliojo kita Mūza – publicistika. Jis pradėjo rašyti politikos straipsnius ir apžvalgas – iš pradžių į Amerikos lietuvišką spaudą – *Darbininką, Vienybę, Dirvą, Draugą, Tėviškės žiburius* (Kanada); *Laisvąją Lietuvą, Naująją viltį*, žurnalus – *Į laisvę, Karį* ir t.t. – vėliau pradėjo rašyti ir angliškai į Amerikos viešąją spaudą.

Publicistikoje Vilius Bražėnas nebuvo naujokas. Buvęs aktyvus skautas dar prieškarinio nepriklausomoje Lietuvoje jis pradėjo skelbti savo straipsnius *Skautų aide*, nuo 1936 metų pradėjo bendradarbiauti su *Kariūnu*; jam rašė humoristinius straipsnius; nuo 1937 metų V. Bražėnas slapyvardžiais Gaudeamus, Bražvilis ir Vilius Bražvilis pradėjo spausdinti politinius feljetonus apie tarptautinius įvykius, tarp jų ir Rusijoje, laikraščiuose *XX amžius, Lietuvos aidas* humoristinėje serijoje

Kuntaplis. Vokiečių okupacijos metais jo straipsnius mielai spausdino patriotinis žurnalas *Į laisvę*. 1949 metais Detmole, Vokietijoje buvo išleistas Viliaus Bražėno feljetonų rinkinys *Normuotos šypsenos*; jau gyvenant Amerikoje – feljetonų rinkinys *Kalorijos ir doleriai* (1952); politinės publicistikos knyga *Sąmokslas prieš žmoniją* (1975; antrasis knygos leidimas – 1978 m.; trečiasis – 1997 m. Kaune); *Nauja pasaulio santvarka* – jau Vilniuje (2000).

Idėjų savo kūrybai Vilius Bražėnas sėmėsi ne tik aktyviai dalyvaudamas Amerikos lietuvių veikloje, bet ir bendradarbiaudamas su kitomis Amerikos visuomeninėmis organizacijomis; dalyvavo JAV Lietuvių bendruomenės veikloje, buvo net jos Tarybos narys; bendradarbiavo su VLIKu, įkūrė aktyvią ir populiarią Amerikoje kovingą antikomunistinę grupę “American Lithuanian Anti-communist Group of Stamford”, skaitė paskaitas antikomunistine tematika, kelis kartus su jomis apvažiavo visą Ameriką; Floridoje įkūrė organizaciją “Lietuvos laisvės forumas” (Lithuanian Freedom Forum); 1987 m. įsteigė “Informacijos tinklą svetimiesiems” (laiškų banką), į kurį plaukė tūkstančiai lietuvių laiškų iš viso pasaulio iki pat Lietuvos nepriklausomybės atgavimo. Įdomiausias laiškus V. Bražėnas paruošdavo Amerikos spaudai. Vilius Bražėnas aktyviai dalyvavo kelių konservatyvių antikomunistinių Amerikos visuomeninių organizacijų veikloje – “America’s Future” (Amerikos ateitis); “John Birch Society” (Džono Berčo draugija); “Eagle Forum” (Erelio forumas); “Larry McDonald Crusade – Stop Financing Communism” (Lario Makdonaldo kampanija – Nustokite finansuoti komunizmą), “Heritage Foundation” (Paveldo fondas) ir kt.

Nukelta į 14-tą psl.

SAVAITĖ LIETUVOJE

Prezidentė Lenkijoje

Lietuvos ir Lenkijos prezidentai lapkričio 11 d. susitikime pabrėžė dvišalio bendradarbiavimo svarbą, taip siekdami sumažinti įtampą, kurią pakurstė Lenkijos ministerio priekaištai Lietuvai dėl tautinių mažumų teisių ir lenkų investicijų Lietuvoje. Lenkijos Nepriklausomybės šventės proga lankydamsi Varšuvoje, Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė pasakė sveikinimo kalbą J. Pilsudskio aikštėje lenkiškai. Jos vizitas įvyko tuo metu, kai apžvalgininkai kalba apie atšalusius santykius tarp Vilniaus ir Varšuvos, o Lenkijos užsienio reikalų ministeris Radoslawas Sikorskis priekaištauja Lietuvai dėl sąlygų koncerno “PKN Orlen” ir lenkų tautinės mažumos teisių.

Apžvalgininkų teigimu, Lenkijos griežtesnį toną Lietuvos atžvilgiu gali lemti pasikeitusi Varšuvos užsienio politikos strategija ir ekonominiai interesai, bet pretekstą žodžių karui tarp kaimynų duoda ir Lietuva, nevykdanti pažadų dėl kai kurių teisių lenkų tautinei mažumai.

Lietuvos seimas šiemet atmetė projektą liberalizuoti asmenvardžių rašybą, nors tokį pasiūlymą remia prezidentė D. Grybauskaitė ir premjeras Andrius Kubilius.

Apkaltinti seimūnai

Neeilinės seimo sesijos metu dauguma seimūnų nusprendė, jog užsienyje atostogavęs opozicinės seimo Krikščionių partijos frakcijos narys Linas Karalius turi palikti seimą, o už jį balsavęs kolega Aleksandras Sacharukas seime lieka dirbti. Spalio pabaigoje Konstitucinis teismas A. Sacharuką pripažino šurkščiai pažeidęs Konstituciją ir sulaužius priesaiką, nes per seimo posėdžius jis naudojosi į užsienį išvykusio L. Karaliaus pažymėjimu ir balsavo už jį primant įstatymus. L. Karalius nusižengė dėl to, kad išvyko į užsienį ir nedalyvavo posėdžiuose.

Valdančioji koalicija po tokio seimo sprendimo turėtų sustiprėti vienu balsu – vietoje 69 atstovų turės 70 iš 141. Pašalinti parlamentarui reikalingi 85 balsai. Seimo pirmininkės Irenos Degutienės nuomone, Konstitucinio teismo (KT) išvada, kuria seimo nariai pripažinti šurkščiai pažeidę Konstituciją, yra labai didelė pamoka visiems parlamentarams. Ji neatmeta galimybės kreiptis į Konstitucinį teismą (KT), kad šis paaiškintų, ar parlamente gali dirbti asmuo, pripažintas šurkščiai pažeidęs Konstituciją ir sulaužęs parlamentaro priesaiką.

URM Kanadoje

Užsienio reikalų ministeris Audronius Ažubalis lapkričio 6-7 d.d. dalyvavo Kanadoje, Halifakso mieste vykusiame tarptautiniame saugumo forume. JAV Vokietijos Marshallo fondo (German Marshall Fund of the United States) kartu su Kanados vyriausybe rengiamas forumas yra didžiausia tokio pobūdžio konferencija Šiaurės Amerikoje. Jos tikslas – aptarti svarbiausius globalius saugumo iššūkius, su kuriais susiduria transatlantinė bendruomenė.

Forume be kitų temų buvo aptariami naujosios NATO Strateginės sampratos, ginklų kontrolės, kovos su terorizmu klausimai, kylančios naujos grėsmės saugumui bei galimi kovos su jomis būdai. Specialioje sesijoje ministeris pristatė Lietuvos integracijos į NATO patirtį bei pastarųjų metų šalies pastangas prisidėti prie tarptautinio saugumo stiprinimo. Vyko susitikimas su Kanados krašto apsaugos ministru Peter MacKay, Halifakso forumo globėju.

Pasieniuose be dokumentų

Seimas lapkričio 9 d. priėmė įstatymo pataisą, kuri leis Latvijos ir Lenkijos pasienyje būti be dokumento. Dabartinė tvarka numato įpareigojimą tapatybę patvirtinančius dokumentus turėti pasienio ruože ir prie išorinės Europos sąjungos (ES), ir prie vidaus sienų. Reikalavimo turėti asmens dokumentą pasienio zonoje, esančioje prie ES vidaus sienos, Lietuva atsisakė Europos komisijos direktorato raginimu. EK Teisingumo, laisvės ir saugumo generalinis direktoratas konstatavo, kad Lietuvos teisėje numatytas įpareigojimas pasienio zonoje prie vidaus sienos turėti asmens tapatybės dokumentus nesuderinamas su vidaus sieną kertančių asmenų tikrinimo panaikinimu.

Kandidatų teisės

Konstitucinis teismas (KT) lapkričio 9 d. antikonsitucine pripažino įstatymo nuostata, kuri kandidatams į Europos parlamento rinkimus siūlyt leidžia tik politinėms partijoms. Antikonstitucine pripažinta įstatymo nuostata, nustatanti, kad Lietuvos piliečiai ir nuolat gyvenantys Lietuvoje kitų ES valstybių narių piliečiai į Europos parlamentą gali būti renkami būdami įrašyti tik į politinių partijų sudaromus kandidatų sąrašus. KT anksčiau panašiu nutarimu yra atvėręs kelią nepartiniam dalyvauti savivaldybių tarybų rinkimuose. **RSJ**

LIJANA ŠATAVIČIŪTĖ

Spalio 5 d. Tamošaičių galerijoje „Židyns“ Vilniuje (Dominikonų 15/1) buvo paminėtas dailininkės ir liaudies meno puoselėtojos Anastazijos Mažeikaitės-Tamošaitienės (1910-1991) gimimo šimtmetis. Dailininkės vardas siejasi su pirmaisiais lietuvių tekstilės žingsniais – nepriklausomoje Lietuvoje Antanas ir Anastazija Tamošaičiai ne tik audė kilimus, bet ir aktyviai dirbo tautodailės gaivinimo darbą. A. Tamošaitienės plunksnai priskiriamos iki šiol vertės nepraradusios metodinės knygos *Mezgimas* (1935), *Namie austi drabužiai* (1937), *Mergaičių darbeliai* (1937), *Mūsų rankdarbiai* (1939).

Dailininkės sukurti tautiniai drabužiai garsino Lietuvą pasaulinėse parodose Paryžiuje (1937) ir Niujorke (1939) bei Pirmojoje tarptautinėje amatų parodoje Berlyne (1938). Tautiniais drabužiais pasipuošusi A. Tamošaitienė Berlyno parodoje sėdo prie staklių ir demonstravo europiečiams, kaip audžia lietuvaitės. Tautodailės puoselėjimo darbas nenutrūko ir išėivijoje. Kiekviena išėivijos lietuvių laikė garbe turėti A. Tamošaitienės austus tautinius drabužius. A. Tamošaitienė buvo Lietuvių tautodailės instituto išėivijoje 1977 m. steigėja ir knygų *Lithuanian National Costume* (1979) bei *Lithuanian Sashes* (1986) kartu su vyru A. Tamošaičiu bendraautorė.

Į A. Tamošaitienės šimtmečio paminėjimo popietę susirinko nemažas būrys jos indėlių lietuvių tautinę kultūrą vertinančių žmonių. Su dailininkės biografija ir nuveiktais darbais supažindino galerijos vedėja, A. Tamošaitienės dukterėčia Laimutė Lukoševičienė. Skambėjo Tamošaičių gimnaitės iš Palangos, tekstilininkės Liucijos Liutikienės skaitomos ištraukos iš audėjos Bronės Staskonytės eilių, sukurtų Tamošaičiams atminti:

*Iš Žemaitijos Vainuto nubėga kelias,
Pavirsdamas punktyrais debesų,
Link tolimo svajingo Montrealio,
Kanados upių, ežerų melsvų.*

*...Čia „Židyns“ jaukus, čia mokiniai ateina
Išmokyti spalvų ir linijų darnos...
O jos gyvenimas toks panašus į dainą,
Kurią žiema ir vasara kartos.*

L. Lukoševičienė perskaitė iš Kanados atsiųstą Lietuvių tautodailės instituto išėivijoje valdybos pirmininko Lauryno Vismant sveikinimą „Židinio“ galerijai, švenčiančiai šio instituto sumanytojos ir steigėjos jubiliejų. Viešnia iš Seattle (JAV), A. Tamošaitienės dukterėčia Jūratė Mažeikaitė-Harison perskaitė A. Tamošaitienės sesers tautodailininkės Aldonos Mažeikaitės-Veselkienės ir krikštasonio Lino Veselkos sveikinimą iš Kanados. A. Tamošaitienės paminėjimu džiaugėsi Vilniaus dailės akademijos prorektorius Arvydas Šaltenis ir Tekstilės katedros vedėja Eglė Ganda Bogdanienė.

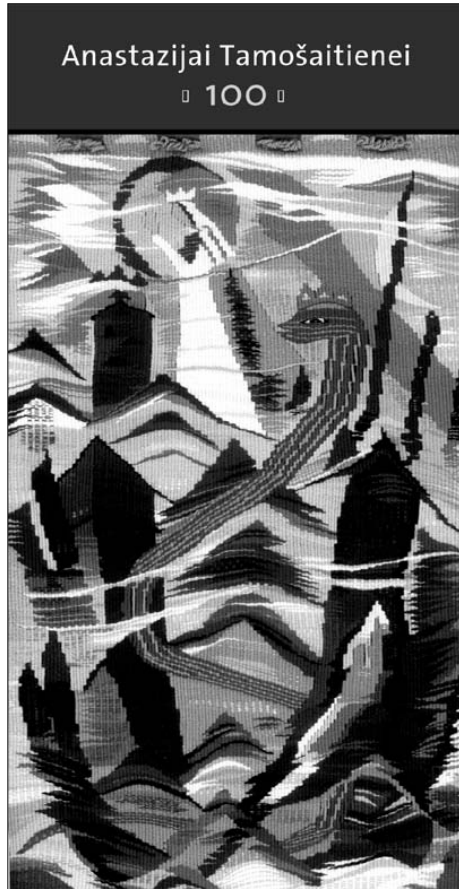
Susirinkusieji susidomėję klausėsi proginių skaitymų apie dailininkės veiklą ir kūrybą. Iš jų ryškėjo tylios, bet atkakliai tikslo siekusios žemaitės portretas, daug prisidėjęs prie tautodailės išsaugojimo. Darbšti menininkė nesiveržė į viešumą, dirbo tyliai, bet kryptingai. Profesorė Vida Kulišauskienė aptarė A. Tamošaitienės indėlių kuriant lietuviškus tautinius drabužius. Vilniaus dailės akademijos doktorantė Miglė Lebednykaitė pristatė Tamošaičių tautodailės rinkinį ir dailininkų tautiškumo sampratą.

Širdimi į Lietuvą

Pagerbtas Anastazijos Tamošaitienės atminimas

Kairėje: Anastazijos Tamošaitienės šimtmečio minėjimo kampelis Tamošaičių galerijoje „Židyns“; dešinėje – minėjimo plakatas, dailininkė Sigutė Chlebinskaitė

Į minėjimą atvyko Vilniaus dailės akademijos prorektorius profesorius Arvydas Šaltenis ir Tekstilės katedros vedėja docentė Eglė Ganda Bogdanienė

A. Tamošaitienės gimimo šimtmečiui A. Mažeikaitės-Veselkienės padovanoti du tautinių drabužių komplektai – A. Mažeikaitės-Veselkienės išausti Mažosios Lietuvos moters drabužiai (1991) ir A. Tamošaitienės išausti dzūkės tautiniai drabužiai (1987)

Lijana Šatavičiūtė-Natalevičienė nušvietė A. Tamošaitienės kūrybos kelią nuo audimo kursų vedėjos, tautodailės propaguotojos iki savitos menininkės, palikusios daugybę gobe-

lenų, tapybos ir grafikos darbų.

Vakaras praėjo šiltai ir nuoširdžiai. Galerijos svečius linksmino Vilniaus mokytojų namų žemaičių etnografinis ansamblis „Tyklė“. „Židinio“ darbuotoja, tekstilininkė Ramutė Raciūtė pristatė net pusę metų vykdytą jos vadovaujamą projektą A. Tamošaitienei pagerbti – pagal autentiškus, Tamošaičių surinktus ir išsaugotus XIX š. drabužių pavyzdžius grupės audėjų ir siuvinėtojų sukurtą Mažosios Lietuvos moters tautinių drabužių komplektą. Audėja Regina Petravičienė išaudė prijuostę, Daiva Šopienė – sijono ir liemenės audinius. Drobulę siuvinėjo alantietė Janina Čekelienė, baltą skarelę – kaunietė Raisa Valdejevaitė, marškinius ir nosinaitę – vilnietė Regina Cicėnienė, o drabužių komplektą pasiuvo Alina Žemienė. Visą darbą koordinavo ir senus raštus, pasitardama su muziejininkėmis Dalia Bernotaite ir Danute Aleknie, parinko ir perpiešė pati projekto vadovė R. Raciūtė. Tuo tikslu ji studijavo ne tik „Židinio“ galerijos turtus, bet ir Lietuvos valstybiniam muziejui A. Tamošaičio padovanotų juostų rinkinį bei muziejaus fonduose saugomus baltuosius siuvinėjimus. R. Raciūtė prisipažino, kad „Židinio“ galerijos planuose – visų etninių Lietuvos sričių drabužių kopijų sukūrimas.

Tekstilininkė Jolanta Tubutytė pademonstravo savo jaunamartės apda-

ra – Tamošaičių galerijoje „Židyns“ išaustus žemaitės tautinius drabužius, kuriais ji vilkėjo per savo vestuves. Gal tekstilininkės pavyzdys įkvėps ir daugiau jaunuolių mainyti aukso žiedus vilkint tautiniais drabužiais? Šiais metais „Židinio“ galerija pasipildė sesers gimimo šimtmečiui A. Mažeikaitės-Veselkienės padovanotais dviem tautinių drabužių komplektais – jos pačios 1991 m. išaustais Mažosios Lietuvos moters drabužiais ir Tamošaitienės 1987 m. išaustu dzūkės tautinių drabužių komplektu.

Buvo galima apžiūrėti jubiliejinę A. Tamošaitienės kūrinių parodą, kurioje iškabinti gobelenai, tapybos ir grafikos darbai, liaudiškos stiliškos audiniai ir juostos. Išėivijoje menininkė neapsiribojo tik tautinių drabužių kūryba, ji tapė, kūrė grafiką.

Dailės pradmenis būsimoji menininkė įgijo privačioje Moterų dailės darbų mokykloje Kaune, amato žinias tobulino Švedijoje ir Austrijoje. Nuo 1935 m. darbavosi privačioje Tamošaičių kilimų dirbtuvėje Ažuolų Budoje, o 1936 m. atidarė savo audimo kursą Kaune.

Sunku rasti Lietuvos vietovę, kurios Tamošaitienė nebūtų aplankiusi mokydama lietuvaites austi ir rankdarbių meno. Kaip patyrusi specialistė 1939-1940 m. ji vadovavo „Marginių“ kooperatyvo Vilniaus skyriui, 1940-1942 m. dirbo Kauno taikomosios dailės instituto Audimo skyriaus instruktore, o 1946-1948 m. – audimo lektore Freiburge, Vytauto Kazimiero Jonyno įsteigtoje Dailės ir amatų mokykloje (*École des Arts et Métiers*).

Gyvendama Lietuvoje A. Tamošaitienė garsėjo kaip našinga audėja, tautinių drabužių kūrėja. Pačios Tamošaitienės žodžiais tariant, jos originali kūryba prasidėjo 1932 m. rengiant liaudies audinių, kilimų ir tekstilės dirbinių projektus kaimų audėjoms. Dailininkė buvo savo vyro A. Tamošaičio projektuojamų rištinių kilimų bendraautorė. Organizuotos net dvi bendros kilimų parodos Kaune (1937, 1938). Kaip savita dailininkė A. Tamošaitienė ėmė garsėti pokario laikotarpiu. 1948 m. lietuvių išėivijų parodoje Hanau mieste (Vakarų Vokietija) ji išstatė rištinį kilimą „Lietuvių tautiniai šokiai“ (1946), pelniusi garbės apdovanojimą.

1948 m. Tamošaičiai atvyko į Kanadą, iš pradžių į Montrealį, vėliau įsikūrė netoli Kingstono, ON, prie Šv. Lauryno upės, netoli kurortinės Tūkstancio salų vietovės. Čia buvo atidaryta audimo ir dailės studija, kurioje darbavosi abu sutuoktiniai, nuo 1977 m. sodyboje telkėsi Lietuvių tautodailės instituto išėivijoje veikla: vasaros metu veikė įvairių sričių tautodailės kursai, sodybos galerijoje buvo organizuojamos dailės parodos. Ypatinomis progomis iš skrynių ir stalčių buvo ištraukiami vertingiausi dirbiniai iš gausaus Tamošaičių liaudies meno rinkinio. To paties, kuris dabar saugomas Vilniuje, Tamošaičių galerijoje „Židyns“. Ne veltui dailininkai Tamošaičiai buvo tituluojami neoficialiais Lietuvos respublikos kultūros ambasadoriais Kanadoje.

Toli nuo miesto triukšmo, gamtos apsuptyje, abu dailininkai intensyviai kūrė. A. Tamošaitienė audė gobelenus, juostas ir liaudiško stiliaus audinius tautiniams drabužiams, tapė, kūrė grafiką. Kuo intensyviau eksperimentavo, tuo drąsesni buvo ir menininkės gobelenai.

LR ambasadorė Kanadoje baigė vadovauti WAO. Otavoje veikiančiai moterų ambasadorių organizacijai "Women Ambassadors of Ottawa" (WAO) pirmininkavusi Lietuvos ambasadorė Kanadoje Gintė Damušytė baigė savo vienerių metų kadenciją. Lietuvos diplomatinėje atstovybėje vykusiame susitikime ji šias pareigas perdavė Norvegijos ambasadoriui. Organizacijos tikslas: rengti apskrito stalo diskusijas su įtakingais Kanados politikais, spaudos, kultūros, mokslo ir nevyriausybiniais atstovais. Per Lietuvos ambasadorės pirmininkavimo kadenciją surengti susitikimai Kanados parlamente ir vyriausybėje, Otavos universitete

(LR ambasada, Otava)

Ateitininkai dabarties lietuviškoje visuomenėje

Atkelta iš 1-mo psl.

Lietuviškos moksleivijos ir tada dar jaunutės šviesuomenės didelė dalis manė, kad jai artimiausi turi būti tie, kurie rausėsi po carizmo pagrindais, kurie siekė politinės ir socialinės revoliucijos.

Ateitininkija šitas tautos skriaudas bei neteisybes taip pat matė, bet su socialistais ji negalėjo eiti išvien dėl jų materialistinės pasaulėžiūros. Dėl to ateitininkams ir visiems katalikams buvo primateamas pataikavimas valdžiai, konservatyviškumas, net tautos reikalų išdavimas.

Bet kai atėjo momentas, kada atsirado galimybės bei sąlygos atstatyti prieš 120 metų prarastą Lietuvos valstybinį gyvenimą, milžinišką to kuriamojo darbo našumą ant savo pečių išnešė kaip tik ateitininkija bei katalikiškoji Lietuvos visuomenės dalis. Ateitininkai buvo pirmieji savanoriai pulkuose ir karo mokyklose, jie taip pat buvo pirmieji krašto organizatoriai. Nors jiems buvo prikišamas nepažangumas kovoje už socialinį teisingumą, bet kaip tik jie – katalikiškoji vyriausybė – pravedė Lietuvoje žemės reformą, sugriovusią lietuviškai liaudžiai svetimą, ją amžiais

slėgusią dvaro galią.

Taigi ateitininkija Lietuvos valstybės kūrimosi laikais atliko milžiniškos reikšmės uždavinius. Atsiminkime, kad tada ji buvo dar labai jaunutė. Juk nuo organizacijos susiformavimo dar nebuvo praėję nė 10 metų. Didžioji ano meto ateitininkų dalis tebebuvo vos gimnazijas bebaigę arba vos tepradėję studijas universitetuose. Kiek vyresnių dauguma buvo mobilizuoti į rusų kariuomenę. Vyresnės kartos šviesuomenės buvo labai mažai, tad valstybės organizavimo darbu dirbti stėjo jaunuoliai – studentai arba net gimnazistai. Jie pasidarė vadais ir kariuomenėje, ir civiliniame gyvenime. Patyrimo neturėjo, bet entuziazmas ir energija viską nugalėjo, nes su jais buvo visa tautos masė. Tauta juos rėmė, jais pasitikėjo, nes jie buvo tos pačios tautos vaikai, buvo tos pačios dvasios su visa tauta. Dėl to ir Steigiamojo Seimo rinkimuose tauta Lietuvos likimą atidavė į jų rankas, ne į socialistų ir ne į liberalų.

O jie, šitie jaunuoliai, didžiulės naštos ir didžiulės atsakomybės nepabūgo. Jaunuoliai, neturį nei 30 metų, pasidarė net ministeriais, diplomatais, parlamentariais ir

nudirbo didelius darbus, dėl kurių šiandien rausti netenka.

Iš to viso išvada aiški, kad ir šiandien ateitininkija privalo neužmiršti didžiųjų tautos reikalų, privalo juos sekti, jais domėtis, na ir, kur reikia bei kur pasitaiko proga, dirbti, neužmirštant savo pirmtakų pavyzdžio ir ateitininkiškų idealų, kurie nesiriboja vien savo asmenybės ugdymu, bet veda į išugdytos asmenybės tarnybą savajai tautai. Šiandien padėtis jau daug geresnė, nes mūsų ir daugiau, ir horizontai mūsų nebe tokie siauri, ir pagaliau mes nebe tokie jaunučiai. Ateitininkijai juk jau 50 metų. Bet tai, žinoma, nereiškia, kad į didžiuosius uždavinius savo akis turi būti nukreipę vieni vyresnieji. Tai privalo kiekvienam ateitininkui, kiekvienam privalo dirbti pagal savo jėgas ir visur kur pasitaiko proga. Visur privalome eiti su savu įnašu, visur atstovauti tuos principus, kuriuos išpažįstame, privalome juos nešti į lietuvišką visuomenę, ginti juos taip pat nuo svetimųjų pasikėsimų, skleisti juos bei populiarinti svetimoje visuomenėje.

Senieji ateitininkai savo uždavinį atliko jau jaunystėje. Jūs, jaunieji, esate tautos ateities, Jūs gal būsite lietuvių tautos ateities žibintai, gal būsite jos pasididžiavimas – vieni vienos srityje, kiti kitose – bet nepamirškite ir dabarties. Ir dabar juk gyvename lietuviškoje visuomenėje. Toji visuomenė turi didelių uždavinių bei rūpesčių. Mes, ateitininkai, privalome gyventi kartu su savąja visuomene ir kartu dirbti. Tai nėra vien tik seniųjų uždavinys. Jaunimas ten taip pat gali rasti vietas savajai veiklai. Yra nemaža sričių, kuriose kaip tik jaunimas gali geriausiai pasireikšti, kaip tik geriausiai patarnauti savajai visuomenei, savajai tautai ir savajam kraštui.

KANADOS ĮVYKIAI

Kanada - aštunta

Jungtinių Tautų organizacijos kasmetinė apklausa rodo, kad Kanada pagal gyvenimo sąlygų gerinimo pasiekimus nuo anksčiau turėtos 4 vietos 2010 m. nusmuiko iki 8. Tokia apklausa pradėta rengti 1990 m., ir nuo pat pradžių Kanada šiame sąrašė būdavo įrašoma kaip viena iš geriausiųjų. Pačios pirmosios vietos jau dešimtmetį niekam neužleidžia Norvegija. Šiame apklausoje pažymėtina tai, kad vargingesnės valstybės, nepaisant ekonominių sunkumų, padarė matomą pažangą švietimo, sveikatos apsaugos srityse.

Ministeris pirmininkas S. Harper, dalyvaudamas G-20 valstybių vadovų susitikime Seule, Pietų Korėjoje, dalyviams priminė išsipareigojimus, priimtus praėjusią vasarą Toronte. Kanados vadovas ragina veiksmingiau mažinti nedarbą ir valstybių skolas, vengti valiutų karo bei tarptautinės prekybos principų pažeidimų. Tarpvalstybinį nepasitenkinimą sukėlė JAV Rezervų fondo ketinimai išleisti į apyvartą \$600 bln. naujų pinigų. Nuvertėjantis JAV doleris dirbtinai didina kitų valiutų vertę, tarptautinėje prekyboje sukelia nelauktų sunkumų. Seule kartu su D. Britanijos ir Australijos vadovais Kanados ministeris pirmininkas dalyvavo Atminties dienos paminėjime. Po susitikimo Seule S. Harper dalyvavo Azijos – Ramiojo vandenyno valstybių ekonominės draugos konferencijoje Yokohamos mieste (Japonija).

Konservatorių vyriausybė atmetė Australijos bendrovės ketinimus už \$39 bln. nupirkti *Potash Corp.* (Saskatchewan). Savo sprendimą vyriausybė pagrindė tuo, kad būsimieji savinininkai nepasirošę užtikrinti Kanados vyriausybės ir įmonės darbininkų interesų. Saskatchewan įmonė gamina daugiau kaip pusę pasaulio kalio, naudojamo trąšoms. Australijos pirkėjai, nepatenkinti tokiu sprendimu, bando derėtis toliau. Kanados vyriausybė dar leido per 30 dienų apgalvoti sanderį ir papildyti jas reikalaujamomis sąlygomis.

Jim Prentice, aplinkosaugos ministeris, vienas iš svarbiausių federacinės konservatorių vyriausybės kabineto narių, pasitraukia iš politinio darbo ir pereina į bankininkystę. Jis priėmė pasiūlymą dirbti CIBC banko vicepirmininko pareigose. J. Prentice, pagal išsilavinimą – advokatas, buvo ištikimas S. Harper bendražygis, jau daugiau kaip dešimtmetį dalyvavo politinėje veikloje, šešerius metus buvo renka-

mas į parlamentą.

Apie naują vadovą turi galvoti ir Br. Kolumbijos liberalų vyriausybė. Jos vadovas Gordon Campbell pranešė, kad nori atsistatydinti iš pareigų. Paskutinės apklausos rodo sumažėjusį jo populiarumą, nors finansinė provincijos padėtis nebloga. Tačiau gyventojai ir opozicija susivienijo prieš šią vasarą įvestą HST mokesčių. Jausdamas, kad netenka rinkėjų paramos, G. Campbell nutarė pasitraukti, pažadėjęs dirbti, kol bus išrinktas naujas vadovas.

Ontario liberalų vyriausybė sulaukė kritikos iš opozicijos už paramą užsienio studentams. Vyriausybė, tikėdamasi pritraukti geriausių užsienio studentų ir pagerinti provincijos aukštųjų mokyklų įvaizdį, numato skirti stipendijas užsienio studentams. Ši programa kainuos \$30 mln. Numatoma, kad 75 geriausiems užsienio studentams Ontario universitetuose bus skiriama kasmetinė \$40,000 stipendija 4 metų laikotarpiui. Opozicija norėtų matyti šias lėšas atiduodamas studentams kanadiečiams.

Kanados teisingumo ministeris Rob Nicholson supažindino su būsimo įstatymo projektu. Jame numatoma privalomas įkalinimo laikas kaltinamiems pagal 7 punktus, tarp jų ir itin agresyviems nusikaltėliams ir seksualinių nusikaltimų vykdytojams. Jiems bus atimta galimybė lengvesnei bausmei – skirti namų areštą. Naujajame įstatyme bus du nauji papildomi nusikaltimo apibrėžimai. Numatoma, kad suaugusieji asmenys, platinantys tarp vaikų nepadorią vaizdinę informaciją suviliojimo tikslu, yra baudžiami įstatymu. Bausmės sulauks ir du asmenys, bendraujantys internete ar telefonu tarpusavyje ir kuriantys planus kaip prisivilioti vaikus seksualiniam išnaudojimui.

Pinigai atneša ne tik sėkmę, bet ir labai daug klausimų. Tuo įsitikino Allen ir Violet Large, laimėję \$11.2 mln. Nova Scotia provincijos pensininkų pora, gyvenanti 147 m. senumo name ir važinėjanti 1987 m. Dodge Diplomatu, laimėjo Lotto 6-49 ir prarado ramybę. Beveik visą savo sumą paskyrė ligoninėms, gaisrinių, kapinių priežiūrai ir religinėms institucijoms – iš viso 70 organizacijų, pavargo aiškintis dėl savo dosnumo, įtikinėti, kad laimėtos sumos užteko ir šeimos poreikiams, ir geriems darbams. Ramybę mėgstanti pora pakeitė telefoną, bet ne savo labdaros planus. **SK**

Kanados Lietuvių **Fondas**
Lithuanian Canadian **Foundation**

1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1 Tel.: 416-889-5531

Elektroninis paštas: kfondas@on.aibn.com

Per 47 metus Jūsų sutelktas 5.03 mln. dol. Fondo pagrindinis kapitalas davė 3.42 mln. dol. pelno lietuviybės išlaikymui Kanadoje, humanitarinei pagalbai Lietuvoje bei stipendijoms lietuvių studentams.

Remkite Kanados lietuvių fondą!
Prisiminkime mūsų Fondą gyvybės draudimuose bei savo testamentuose!

Raštinės darbo valandos: pirmad. ir trečiad. nuo 10 v.r. iki 4 v.p.p.
Telefonas atsakomas nuo pirmad. iki penktad. tarp 9 v.r. ir 5 v.p.p.
Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių.

MŪSŲ TĖVYNĖJE

JAUNI – VISUOMENIŠKI

“Iniciatyvos fondo” užsakymu rugsėjį atliktos viešosios nuomonės apklausa rodo, kad 10% apklaustųjų sakė užsiimantys visuomenine socialine veikla ir ketinantys ją tęsti ateityje. 2008 m. šalyje visuomenine veikla užsiėmė 11% gyventojų. 73% šalies apklaustųjų teigė neužsiimantys jokia visuomenine veikla ir neketinantys to daryti ateityje, prieš dvejus metus tokių buvo 70%. Pasak apklausos, aktyviausi buvo 25 metų ir jaunesni apklaustieji – 10% tokio amžiaus jaunuolių šiuo metu užsiima visuomenine veikla ir ketina tai tęsti, o beveik ketvirtadalis (24%) ketina aktyviau dalyvauti visuomeniniame gyvenime ateityje. Pasyviausi – 56 metų ir vyresni Lietuvos gyventojai – aktyvių visuomenėje tokio amžiaus žmonių yra mažiau nei dešimtadalis (7.2%). Aktyvesnė visuomenės dalis gyvena didesniuose miestuose. Vyrų ir moterų požiūris į visuomeninę veiklą yra panašus.

LĖŠOS GAMTOSAUGAI

Lietuva sulauks 19.3 mln. litų Europos sąjungos paramos pavojuje esančių augalų ir gyvūnų rūšių išsaugojimui. Europos komisija patvirtino keturių projektų Lietuvoje finansavimą iš “Life+” programos. Piniagai bus skirti iš Europos aplinkos fondo lėšų. Viešoji įstaiga Gamtosaugos projektų vystymo fondas gaus paramą daugiau kaip 200 mažojo erelio rėksnio lizdaviečių išsaugojimui – bus siekiama išsaugoti bent 10% jų populiacijos Lietuvoje, arba 2.5% visos populiacijos ES. Baltijos aplinkos forumas gaus paramą projektui išsaugoti meldinę nendrinukę, kuri veisiasi šlapiose pievose ir atvirose pelkėse. Klaipėdos universitetas sudarys jūrinių rūšių sąrašą ir jų buveinių Lietuvos išskirtinės ekonominės zonos (IEZ) vandenyse, o Lietuvos gamtos fondas – sukurti ekologinį tinklą pietų Lietuvoje, užtikrinant pavojuje esančių rūšių apsaugą. Europos komisija iš viso paramą suteikė 210 projektų iš visos ES. Bendra šių projektų vertė – 1.78 bln. litų, kurių 863 mln. litų skirs ES.

NAUJA SKULPTŪRA

Spalio 22 d. Vilniuje buvo iškilmingai atidengta skulptūra “Laisvės kelias”, simbolizuojanti gyvą žmonių grandinę, prieš 21 metus sujungusią tris nepriklausomybės siekusias Baltijos valstybes. Iškilmeje dalyvavo sostinės meras Vilius Navickas, Latvijos ir Estijos ambasadoriai. Renginio me-

tu pasirodė Algirdas Kaušpėdas, Marijonas Mikutavičius, Jeronimas Milius. Skulptūra sukurta iš per 20,000 vardinių plytų. Jos ilgis siekia apie 63 metrus, aukštis – apie 3.5 metro. Rugsėjį 23-iają esami ir buvę šalies vadovai įmūrijo simbolines plytas į skulptūrą. Lietuvos valstybinės vėliavos spalvomis nudažytą plytą į sieną įmūrijo prezidentė Dalia Grybauskaitė.

PAKILO KAINOS

Lapkričio 3 d. valstybės valdomas Lietuvos paštas vidutiniškai 40% padidino spaudos platinimo įkainius. Pardavimų tarnyba pranešė, jog periodinės spaudos prenumeratos priėmimas, užsakymų įforminimas ir pateikimas leidėjams, leidinių priėmimas iš leidėjų, paskirstymas, vežimas ir pristatymas prenumeratoriams kaimo vietovėse iki šiol Lietuvos paštui buvo nuostolinga veikla ir anksčiau galioję tarifai, taikyti kaimo vietovėse, neatitiko rinkos sąlygų. Vien pernai paštas patyrė 15.4 mln. litų nuostolių. Todėl lapkričio pradžioje įmonė pradėtas periodinių leidinių prenumeratos sutarčių 2011 metams pasirašymą. Valstybės finansinė parama leidėjams nuo šiol skiriama kompensuojant iki 30% jų patiriamų laikraščių ir žurnalų pristatymo prenumeratoriams kaimo gyvenamosiose vietovėse išlaidų.

VIRŠIJA GREITĖ

Septyni iš dešimties apklaustų didžiųjų miestų vairuotojų pripažino dažniau ar rečiau viršijantys leistiną greitį. Bendrovės “Lietuvos draudimas” užsakymu buvo apklausti 533 penkių didžiųjų miestų gyventojai nuo 18 iki 74 metų, turintys teisę vairuoti. 11% apklaustų vairuotojų teigė greitį viršijantys nuolat, 59% sakė tai darantys kartais, 23% nurodė, kad greičio rodyklė pakyla nepastebint, o 22% sakė, kad sąmoningai viršija greitį vėluodami. Dažniausiai greitį viršija 18-35 metų vyrai, vairuojantys naujausias laidos automobilius. Apklausai taip pat parodė, kad Lietuvos vairuotojai kitiems eismo dalyviams nuolat rodo neigiamus gestus ir kitaip stengiasi sugėdinti nedrausmingus vairuotojus, bet tai nesulaiko jų nuo polinkio viršyti greitį. Paašškėjo ir tai, jog įtaką greičio viršijimui daro ir vairuotojo psichologinė būklė, įtampos ar susijaudinimo lygis. Šiomet per 8 mėnesius Lietuvos kelių policija užfiksavo 3745 avarijas, kilusias dėl nesaugaus greičio, iš jų 553 baigėsi vairuotojų ar keleivių sužalojimu ir mirtimi. **RSJ**

LIETUVIŲ TELKINIuose

Muzikinė šventė Montrealyje

Iš viršaus į apačią: komp. Aleksandras Stankevičius su gėlių puokšte, pasibaigus *Requiem* premjerai (Ntr. M. Ženaitienės); šv. Mišias koncelebruoja (iš k.) Montrealio Aušros Vartų ir Šv. Kazimiero parapijų klebonas kun. Paulius Mališka, prel. Edmundas Putrimas, Lietuvos Vyskupų konferencijos delegatas užsienio lietuviams katalikams ir Pėre Pierangelo Paternieri, Montrealio arkivyskupijos atstovas (Ntr. V. Lietuvninkaitės); garbės svečiai po *Requiem* koncerto, sėdi (iš k.) sol. Danutė Mileikienė, Aušros Vartų ir Šv. Kazimiero parapijų klebonas kun. Paulius Mališka, prel. Edmundas Putrimas, Giedra Paulionienė; stovi (iš k.) Lietuvos garbės konsulas Montrealyje Arūnas Staškevičius, KLB Montrealio skyriaus pirm. Silvija Staškevičienė, Gintaras Jatkonis, Lietuvos konsulė Kanadoje Vilija Jatkonienė, sol. Guy Ženaitis, sol. Anita Pakalniškytė-Puodžiūnienė, “LITO” valdybos pirm. Andrius Gaputis, Kristina Gaputienė, sol. Rimas Paulionis, komp. muz. Aleksandras Stankevičius (Ntr. V. Lietuvninkaitės); dalis choristų – Montrealio lietuvių choras, Otavos choras “Arija”, Aušros Vartų ir Šv. Kazimiero parapijų chorai su komp. A. Stankevičiumi prie pianino (Ntr. M. Ženaitienės)

Kompozitoriaus Aleksandro Stankevičiaus *Requiem* šv. Mišios premjera sėkmingai praėjo sekmadienį, lapkričio 7, Montrealio Šv. Kazimiero parapijos šventovėje. Muz. Aleksandras parašė muziką 10-čiai gedulinių Mišių giesmių lotynų kalba. Šventovė buvo pilna žmonių. Atvažiavo iš arti ir toli lietuviai ir svetimtaučiai, muzikantai ir gražios muzikos mėgėjai. Žmonės sukėlė Aleksandrui ilgas ovacijas po paskutinės giesmės *Libera Me*. Sofija Bulotaitė sukūrė labai gražią suvenyrinę programą su mūsų artimų, iškeliavusių į amžinybę, prisiminimais. Skelbimus ir kryžių programai paruošė Stephanie Stankevičiūtė.

Po Mišių apie 300 asmenų susirinko salėje iškilmingai paminėti sėkmingo koncerto. Montrealio lietuvių choras paruošė labai skanius pietus su visokiais įdomiais patiekalais. Programą vedė Daiva Jaugelytė-Zatkovic. Prel. Edmundas Putrimas kalboj pagyrė labai gražų *Requiem* ir jauną, gabų maestro Aleksandrą Stankevičių.

Kleb. kun. Paulius Mališka, Šv. Kazimiero ir Aušros Vartų parapijų vardu, pasveikino visus atsilankiusius į šias išpūdingas Mišias ir į pietus. Pagerbė kompozitorių ir jo naujai pa-

rašytą *Requiem*, kuris bus ilgai giedamas lietuvių ir nelietuvių šventovėse ir namuose. Klebonas padėkojo šv. Kazimiero parapijos komitetui, jungtiniam chorui, *Requiem* komitetui. Labai dėkingas prel. Putrimui, Pėre Pierangelo Paternieri ir Lietuvos ambasadorės atstovei Vilijai Jatkonienei už atsilankymą. Klebonas padėkojo Montrealio lietuvių kredito unijai LITAS už finansinę paramą. Lietuvos ambasadorės Gintės Damuštės ir Lietuvos respublikos vardu atstovė Vilija Jatkonienė pasveikino “vieną iš Kanados lietuvių talentingiausių kompozitorių” Aleksandrą Stankevičių. Praeitais metais Lietuva atšventė 1000 metų šventę. Po 1000 metų mes esame dar vis stiprūs lietuviai. V. Jatkonienė kompozitoriui įteikė suvenyrinę knygą apie Lietuvos tūkstantmetį. Kanados lietuvių bendruomenės krašto valdybos vicepirmininkė Rūta Kličienė pasveikino Aleksandrą ir jam įteikė 2009 m. Dainų šventės Vilniuje knygą. Ji taip pat įteikė Aleksandrui dovaną nuo Otavos “Arijos” choro, kuris jaučiasi pagerbtas, nes dalyvavęs *Requiem* premjeroje.

Muzikinė šventė...

Atkelta iš 6-to psl.

Po to Daiva Jaugelytė pakvietė susijaudinusių muz. Aleksandrą tarti kelis žodžius. Visi jam vėl sukėlė griausmingas ovacijas. Gausus dalyvavimas jį nustebino. Jis jaučiasi labai pamylėtas. Padėjo savo šeimai ir visiems, kurie prisidėjo prie šios dienos organizavimo.

Ypatingai padėjo Kristinai Kliorytei iš Bostono, kuri paragino jį parašyti ir užbaigti *Requiem* darbą. Kristina peržiūrėjo jo kompozicijas ir pataisė, kad giesmės skambėtų gražiai. Ji irgi įdainavo visas giesmes CD choristams mokytis. Aleksandras padėjo Šv. Kazimiero parapijos komiteto pirmininkei Alice Skrupskytei. Kai jis paklausė ją, ar gali naudoti šventovę koncertui, Alice tuoj nustatė dieną. Todėl jis turėjo užbaigti darbą ir paruošti koncertą lapkričio 7-tai. Daiva prašė, kad žmonės pasirašytų atminimo knygoje prieš išeinant Aleksandrui. Kleb. kun. Paulius palaimino stalus. Visi gražiai praleido popietę. VL

Komp. Aleksandras Stankevičius ir Kristina Kliorytė, gera Aleksandro draugė ir muzikinė padėjėja Ntr. V. Lietuvninkaitės

St.Catharines, ON

A.a. ANDRIUS PAMATAITIS, eidamas 88 metus, iškeliavo į amžinybę š.m. spalio 6 d. "Henley House" prieglaudos namuose. Mylimo tėvo netekus, liūdi duktė Lilly (Barclay) Holbrook, sūnus Edgar, vaikaičiai – Brad (Amenda), Lauren ir Carly, brolis Gustav (Meta) Pamataitis, svainė Meta Reuter, kiti giminės ir draugai. Gimęs Lietuvoje 1923 m., atvyko į Kanadą 1952 m., kur sutiko ir vedė savo gyvenimo draugę – žmoną Olgą. Išgyveno kartu 54 metus. Išdirbęs "General Motors" įmonėje 31 metus ir išėjęs į poilsį, įsigijo savo kepyklą – "Donut House", kur sėkmingai vertėsi dar 10 metų. Čia užaugino ir šeimą – dukrelę ir sūnų ir sulaukė trijų

vaikaičių. Būdami lietuvių bendruomenės nariai, rėmė lietuvišką veiklą. A.a. Andriaus lankymas vyko "Butler Funeral Home" spalio 8 d. Rytojaus dieną laidojimo maldas ir apeigas vedė kun. Douglas Schwyer jų parapijos "Faith Evangelical Lutheran" šventovėje, palydint chorui. Atsisveikinimą šeimos vardu perskaitė žentas Barclay, parašytą abiejų su žmona Lilly. Palaidotas šeštadienį po apeigų – spalio 9 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississauga, ON, šalia prieš 2 metus mirusios savo žmonos. Laidotuvių pietūs vyko Anapilio sodybos patalpose. Reikšdami užuojautą šeimai, liūdime jo netekę.

PASIEKĖ IR KITA LIŪDNA ŽINIA, kad penktadienį, spalio 22, Toronto slaugos na-

muose "Labdara" užgeso a.a. Juozas Šarūnas, kuris po dviejų mėnesių būtų šventęs savo 95-ji gimtadienį. Prisimena kitas – jo 90-ųjų metų gimtadienis, švestas dar St. Catharines, kai jis visus svečius pasitiko prie kiemo vartų su malonia šypsena. Prieš jiems išsikeliant į Torontą, mes turėjome progos pasidžiaugti jų bendravimu apie 20 metų, dalintis tos pačios bendruomenės rūpesteliais, džiaugsmiais, bendrai gyvenimu. Jie abu buvo uolūs parapijos nariai, lankė kas šeštadienį lietuviškas šv. Mišias ir buvo pavyzdingi lietuvių patriotai. Jo labai pasiges mylinti žmona Janina, kiti giminės ir daug artimų draugų, kartu su visais St. Catharines lietuviams. A.a. Juozo laidotuvių šv. Mišios vyko – pirmadienį, spalio 25, 10 v.r. Toronto Priskėlimo parapijos šventovėje. Palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse (Mississauga, ON). Reikšdami gilią užuojautą liūdime kartu.

SZ

London, ON

LAPKRIČIO 13, šeštadienį, Šiluvos Mergelės parapijos naudojamoje Mary Immaculate šventovėje susituokė Andrius Dragūnas su Jennifer Foley. Džiaugiasi jaunavedžiais jų tėveliai, seneliai ir visi giminės bei artimieji.

PARAPIJOS taryba šiais metais ruošia ADVENTINES VAIŠES lapkričio 28, sekmadienį. Vaisių bilieto kaina asmeniui \$15. Bilietus prašome įsigyti iki lapkričio 21, ateinančio sekmadienio, nes maistas bus užsakomas iš anksto iš šilto maisto gaminių bendrovės.

ADVENTINIS SUSIKAUPIMAS bus gruodžio 12, sekmadienį, 3 v.p.p. Mišių metu. Išpažinčių bus klausoma prieš Mišias. Susikaupimą ves svečias iš Lietuvos kun. Audrius Mikitiukas, Jonavos dekanas ir Šv. Jokūbo apaštalo Jonavos parapijos klebonas.

LAPKRIČIO 21, sekmadienį, Mišios bus už a.a. Stasį, Marijoną Grimalauskus ir Jurgį Šleinių. Inf.

LIETUVIAI PASAULYJE

JAV

Šv. Kazimiero draugija Poquonock, CT, švenčia 100 metų įsteigimo sukaktį. Pirmasis lietuvis, apsigyvenęs šioje vietovėje 1891 m., buvo Paul Cranouski. Po jo vis daugiau atvyko lietuvių. Jie darbavosi tabako ūkiuose, tekstilės įmonėse ar malūnuose. Norėdami palaikyti tarpusavio ryšius, 1910 m. gegužės mėnesį jie įsteigė Šv. Kazimiero draugiją, kurios tikslas – meilė Dievui, artimui, vienui pagalba kitiems susirgus ar mirties atvejais. Į draugiją įstojo 108 nariai, 13-45 metų amžiaus vyrai, praktikuojantys katalikais. Pradžioje draugijos nariai rinkdavosi privačiuose namuose. Vėliau, 1940 metais, įsigijo pastatą, pavadinę jį Šv. Kazimiero lietuvių namais. Ilgainiui draugija įsigijo šalimais esančius dar 4 pastatus. Per visą šimtmetį Šv. Kazimiero draugija išlaikė lietuvišką kultūrą ir tautinę tapatybę, prisidėjo prie visuomeninės veiklos, dalyvavo parodose, sporto rungtynėse. Ši draugija ir dabar stipriai gyvuoja, palaiko ryšius su nariais bei jų šeimomis, organizuoja renginius.

Lenkija

Šiame krašte yra išleistas Tautinių mažumų įstatymas. Jo teisėmis, pasak Lenkijos lietuvių bendruomenės vicepirmininko Petro Maksimavičiaus, lietuviams nepasinaudoja ar negali visiškai pasinaudoti. Žmonių, kurie asmens dokumentuose turi lietuviškus vardus ir pavardes, yra mažai. Daugiausia bijomasi savo pavardes keisti lietuviškoms dėl įsidarbinimo. Lietuviai nevaržomai gali jaustis Punske, kur jie sudaro daugumą. Šiaip 90%, pasak Maksimavičiaus, lietuvių Lenkijoje savo tautines teises mato tik popieriuje. Tautinių mažumų įstatymas visiškai galioja tik Punske valsčiuje, ir jis Lenkijos politikų rodomas Lietuvoje kaip vizitinė kortelė. Bet nutylima, kad už Punske valsčiaus ribų taisyklės dėl dvigubų vietovardžių ir gatvių pavadinimų negalioja. Mat lietuviams kitose vietovėse sudaro mažiau kaip 20% visų vietovės gyventojų. Tik kas dešimtas Lenkijos lietuvis gali naudotis Lenkijos mažumų teisėmis.

Norvegija

Čia daugėja ateivių iš Lietuvos. Norvegijoje gyvena 4.8 mln. žmonių, o imigrantų yra beveik pusė milijono. Pažymima, kad nuo 2007 metų daugiausia į šį kraštą atvyksta gyventi iš Lenkijos, Vokietijos, Švedijos ir Lietuvos. Norvegija naudojasi aukštu gyvenimo lygiu. Net paprasti darbininkai už darbo

valandą gauna 52 litus. Daugiausia darbo jėgų trūksta statybose, žemės ūkyje, žuvių pramonėje, naftos gavyboje. Norvegija dirbančiais lietuviams yra patenkinta, ypač medikais. Pvz. vienoje vietovėje ligoninėje darbavosi net šeši lietuvių gydytojai. Norint gauti socialines pensijas, užtenka krašte išgyventi 5-rius metus, iš jų trejus metus turėti nuolatinį darbą. Todėl dauguma lietuvių stengiasi darbą gauti pas norvegus ir įsigyti socialines garantijas. Uždarbiai Norvegijoje geri, o pragyvenimo išlaidos panašios kaip Lietuvoje. Užmiestyje yra pigūs prekybos centrai – socialinės parduotuvės, kur lietuviams darbininkai apsiperka.

Australija

Metinis Melbourne lietuvių klubo susirinkimas įvyko spalio 3 d. klubo patalpose. Jį pradėjo klubo pirmininkas A. Kalėda ir toliau jam pirmininkavo. Sekretoriavo A. Sadauskienė. Pastaroji perskaitė ir praėjusio susirinkimo protokolą, kuris priimtas be pataisų. Valdybos pranešimą padarė vicepirmininkas P. Petraitis. Klubas turėjo sėkmingus metus. Valdybos nariai negalėjo viską atlikti. Iškyla reikalas samdyti reikalų vedėją, kuris galėtų darbus koordinuoti. Pranešėjas kvietė daugiau įsijungti į klubo veiklą, surasti naujų narių, ateiti valdybai į talką. Ižd. V. Alekna savo pranešime priminė, kad nemažai yra galimybių išplėsti patalpų nuomą. Po pranešimų vyko diskusijos ir pasiūlymai.

Australijos lietuvių fondo susirinkimas įvyko rugpjūčio 29 d. Melbourne lietuvių Namų patalpose. Jame dalyvavo 24 nariai su keturiais įgaliojimais. Fonde iš viso yra 138 nariai iš Melbourne, Sydney, Adelaidės ir Geelongo (daugiausia iš Melbourne – 88 nariai). Praėjusiais metais aukų gauta \$100,500, o kultūrinei veiklai paremti paskirta \$133,765. Fondo kapitalas \$1,196,816. Adelaidėje yra Australijos lietuvių bendruomenės archyvas, kurį finansiškai remia Australijos lietuvių fondas. Archyvui ilgus metus vadovavo Viktoras Baltutis. Pastarajam pasitraukus, neatsirado asmens, kuris jo pareigas perimtų. Susirinkime iškelta mintis archyvą perkelti į Melburną. Šiam sumanymui pritarta. Susirinkimui vadovavo ALF valdybos pirmininkas Algirdas Šimkus. Fondo valdyba liko ta pati: pirm. Algirdas Šimkus, vicepirm. Bronė Staugaitienė, sekr. dr. Aldona Butkutė, ižd. Audrius Balbata ir narys Raimundas Samsonas. JA

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose -

TALKA

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 905 544-7125 Fax. 905 544-7126

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais - nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 69 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
 taupomąją sąskaitą0.25%
 čekių sąskaitą iki0.25%
 INDĖLIAI:
 90 dienų indėlius0.50%
 180 dienų indėlius0.50%
 1 m. term. indėlius1.50%
 2 m. term. indėlius1.90%
 3 m. term. indėlius2.40%
 4 m. term. indėlius2.65%
 5 m. term. indėlius2.85%
 RRRP ir RRIF
 (Variable)0.50%
 1 m. ind.1.50%
 2 m. ind.1.90%
 3 m. ind.2.40%
 4 m. ind.2.65%
 5 m. ind.2.85%
 PASKOLAS
 Asmenines nuo3.50%
 Nekiln. turto 1 m.3.50%
 ATIDARYKITE TALKOJE NAUJAI

TAUPOMĄ SĄSKAITA, ATLEISTA NUO VALSTYBĖS MOKESČIŲ – (Tax-free savings account – TFSA)

MOKAME PALŪKANAS:

Variable – 1.50%
 1 metams – 1.75%
 2 metams – 2.25%
 3 metams – 2.50%
 4 metams – 2.75%
 5 metams – 3.10%

•Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai

•Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mln. dol. ir Kanados valdžios iki \$100,000.00 sumos draudimu

Sekite kasdienę informaciją apie nušimčius TALKOJE MASTER CARD KREDITO KORTELE – INTERAC KORTELE TINKLAPIS: www.talka.ca

“Palaimintas tautinio šokio mūzos”

Pratarmė VIDMANTO MAČIULSKIO septintojo šokių leidinio “Sueiginis”, išleisto Lietuvos liaudies kultūros centro 2010 metais Vilniuje

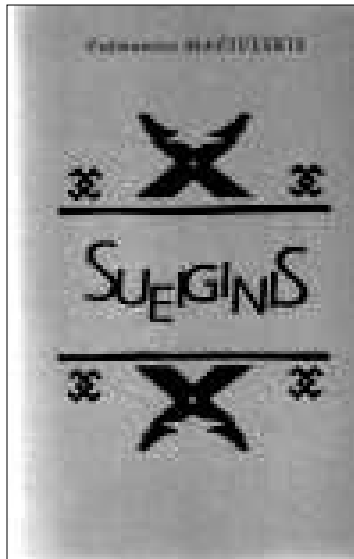
Šiuolaikinio lietuvių tautinio šokio mūzos palaimintas – taip trumpai galima apibūdinti Lietuvoje žinomą choreografa Vidmantą Mačiulskį, kūrėją, pedagogą ir jauną mokslininką šį pavasarį minintį savo veiklos 30-metį. Scenoje jau gyvuoja 66 jo sukurtos kompozicijos, skirtos įvairaus amžiaus šokėjų kolektyvams. Plačiai studijuojami Klaipėdos universiteto leidykloje išleisti 6 kūrybinių darbų leidiniai (*Senamiesčio polka*, 2001; *Pakol jauni*, 2003; *Tau, studente*, 2004; *Vėjava*, 2005; *Gudo dūda*, 2008; *Garnys*, 2009) ir šokiai Lietuvos liaudies kultūros centro išleistuose rinkiniuose (*Sidir vidir žolynėlis I-II*, 2001; *Linas*, 2006; *Protėvių žemė*, 2009). Dirbta Pasaulio lietuvių dainų švenčių baletmeisteriu (1998 m. ir 2003 m.), parengtos Lietuvos studentų šokių kolektyvų delegacijos programos, su kuriomis dalyvauta Baltijos šalių studentų šventėse “Gaudeamus” (XIII – 1999 – Vilnius, XIV – 2004 – Riga, XV – 2006 – Tartu). Vidmantas yra Valstybinės Dainų švenčių komisijos narys, Baltijos šalių Dainų ir šokių švenčių žinovas, be kurio napsieina nė viena vykusių švenčių aptartis ir analizė.

Vidmantas vienas iš ne daugelio nūdienos tautinio šokio kūrėjų supratęs, kad tautinio šokio rekonstrukcija ar kūryba negalima be mokslinių tyrinėjimų. Per paskutinius penkerius metus dalyvauta 5 tarptautinėse konferencijose Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje, trijose vietinėse. Jose gvildinti lietuvių ir lietuvininkų etniniai šokiai, Baltijos šalių dainų švenčių vystymosi perspektyvos. Autorius yra parašęs per 7 mokslinius straipsnius. Keturi išspausdinti moksliniuose žurnaluose, įtrauktuose į tarptautines duomenų bazines (*Tiltai*, 2006; *Res Humanitaria III-V*, 2008-2009; *Liaudies kultūra*, 2008) bei trys straipsniai kituose šalies leidiniuose. Vidmantas vienintelis nūdienos Lietuvos choreografų kūrėjų supratęs, kad etninio šokio rekonstrukcijai ir kūrybai reikalingi išsamūs moksliniai tyrimai. Ne veltui, Vidmanto naujai aprašomų šokių metrikos dažnai būna platesnės apimties nei pats šokio aprašymas. Tai byloja apie jo, kaip etninės choreografijos tyrėjo, mokslinius gabumus, mokėjimą analizuoti ir apibendrinti etninę šokio medžiagą. Taip Vidmantas tę-

sia savo mokytojų: prof. J. Lingio, choreologo dr. K. Poškaicio ir baletmeisterės dr. E. Morkūnienės pradėtus lietuvių etninio šokio tyrinėjimus.

Trumpesni ar ilgesni kūrybinės bei pedagoginės V. Mačiulskio veiklos tarpniai susiję su skirtingo amžiaus, pajėgumo ir stiliaus kolektyvais: vaikų choreografiniu ansambliu “Junga” (1985-2008 m.), dainų ir šokių ansambliu “Kuršių ainiai” (1985-2000 m.), vidutinio amžiaus šokėjų grupe “Vikrida” (1994-1999 m.). Dar anksčiau (1980-1984 m.) jam teko dirbti su Klaipėdos 4-osios vidurinės mokyklos pradinių bei vyresniųjų klasių šokėjų grupėmis, vėliau (1995-2005 m.) dėstyti choreografijos pamokas Klaipėdos M. Gorkio vidurinės mokyklos moksleiviams. Nuo 1990-ųjų iki šiol V. Mačiulskis dirba Klaipėdos universiteto Menų fakulteto choreografijos katedroje, yra vienas iš studentų ansamblių “Vytinė” ir “Vėtrungė” vadovų. Išleidęs dvi auklėtinių laidas, dabar globoja trečiąjį kursą, tuo pat metu pats baigia doktorantūros studijas Vytauto Didžiojo universitete.

Puikiai pamenu jauną, energingą choreografijos katedros ketvirtą kurso studentą, įkvepiantį mus, “antrokus”, savo moderniais šokio kompozicijos disciplinos darbais. Vėliau darbštųjų absolventą ne kartą teko matyti lekiantį gatve iš vienos mokyklos į kitą, iš tuometinių konservatorijos fakultetų į Pionierių rūmus. Dabartiniam mano kolegai – KU MF Choreografijos katedros docentui

Leidinyje *Sueiginis*

Vidmantui Mačiulskui – taipogi būdingos darboholiko savybės. Jis reiklus ne tik sau, bet ir itin didelius reikalavimus keliantis savo studentams. Tai pedagogas, pasižymintis stipria savimotyvacija, spinduliuojantis įtaigumu, visada kupinas naujų minčių, jaunatviškų jėgų ir veržlumo. Tai optimistas, neabejojantis savo darbo tikslingumu, gebantis realiai atrinkti tai, kas visų svarbiausia. Jį tiesiog sunku išmušti iš pusiausvyros – juk kolega visada turi savąją, dažnai išskirtinę nuomonę, kurią sėkmingai apgina!

Karštas, užsiplieskiantis būdas, guvus ir dinamiškas protas, impulsyvus sangviniškas temperamentas, įgimta fantazija ir išmonė – pagrindiniai Vidmanto kaip asmenybės bruožai. Nenuostabu – juk gimusių rugpjūtyje Liūtą globoja ugnies stichija, tad gyva šiluma ir karštakraujiškas charakteris pritraukia, vilioja žmones, o jį patį, kaip “teigia”

Akimirka iš Toronto “Atžalyno” tautinių šokių seminaro 2010 m. rugpjūčio viduryje, kur doc. dr. Vidmantas Mačiulskis mokė naujų šokių
Ntr. L. Jonaitytės

žvaigždės, lydi sėkmė. Tačiau dar svarbesni Vidmantą lydintys ir priekini stumiantys veiksniai: talentas, ryžtas, valia. Berods, kūrėjas specialiai nelaukia mūzos vizito, – tiesiog gyvena šokio idėjomis, o pasiitakius palankiai progai, aktyviai ir energingai “griebia jautį už ragų”.

Nuo kūrybinio kelio pradžios domisi Klaipėdos krašto istorija, jos papročiais ir etnine kultūra. Pirmas sukurtas šokis *Senamiesčio polka* (muz. S. Liupkevičiaus) lyg ir nubrėžė jo kūrybos gaires. Ne veltui savo doktorantūros darbui pasirinktas lietuvininkų etninės choreografijos tyrimas. Vidmanto kūryboje gausu šokių, atspindinčių Mažosios Lietuvos etninę ir kultūrinę tapatumą: *Gumbinė* (muz. J. Petrausko), *Įsručio landytinis* (muz. A. Lapinsko), *Vėjava* (muz. J. Baltramiejūnaitės), *Šyberis* (muz. J. Petrausko), *Varnų šokis* (muz. J. Petrausko). Šių šokių sėkmę lėmė puikus Vidmanto ne tik lietuvininkų etninės choreografijos išmanymas, bet ir domėjimasis Mažosios Lietuvos istorija ir etnine šio krašto kultūra.

Vidmanto kūryboje nesvetima tautinio ir modernaus šokio sintezė. Tai ypač ryškiai matosi šokių kompozicijose, sukurtose Baltijos šalių studentų šventėms *Gaudeamus*. *Vilties paukštė* (muz. grupės Ženkla), *Kartu su svaja* (muz. A. Rakšnio), *Gaudeamus spalvos* (muz. A. Rakšnio), *Aš žinau* (muz. A. Miškinio, žodž. B. Brazdžionio), *Oi, ant kalno* (muz. N. Sinkevičiūtės), *Vivat Gaudeamus!* (muz. G. Svilainio). Šiuose šokiuose gražiai persipina tautinio ir plastinio šokio stiliai. Vidmanto kūryboje ypač gausu šokių, kurių pagrindas yra liaudies papročiai ar seniau gyvavę liaudies šokiai. Tai – kolektyvų pamėgti ir dažnai atliekami: *Čevelykai* (muz. A. Rakšnio), *Minutinis* (muz. J. Petrausko), *Gudo dūda* (muz. J. Petrausko), *Tramtalis* (muz. J. Petrausko), *Garnys* (muz. B. Uščinaitės žodž. liaudies).

Vidmanto kūrybai nesvetimas lyrizmas *Pradėtinis* (muz. S. Sasnausko), *Grandinė* (muz. A. Lapinsko), *Mudu abudu* (muz. J. Petrausko). Tai – bendras Vidmanto ir jo buvusios mokinės Ingos Čekanauskaitės darbas. Dažnai švelnų lyrizmą pakeičia valiūkiškas šėlsmas, savita, tik Vidmanto kūrybai būdinga, žingsnių leksika. Iki šiolei žiūrovai

mena 2004 m. Pasaulio lietuvių dainų šventėje atliktą vaikinių šokių *Ėjo jaučiai badinių* (muz. J. Baltramiejūnaitės), kaip ir 2009 m. šauniai, per visus Lietuvos ir išeivijos kolektyvus nuvilnijusią polką *Šiaudai be grūdų* (muz. G. Svilainio).

Pasak paties Vidmanto, “daug ką gavau iš savo mamos, supančios mūsų šeimos lopšį, vasarų praleistų kaime, pirmo savo šokio mokytojos parodyto šokio žingsnio, gyvenimo kelyje sutiktų didžiųjų žmonių patirties, studentų jaunatviško šurmilio. Visa tai sugulė manyje, kaip per amžius mūsų protėvių kraunamos kraičių skrynios. Mokinuosi jas atverti, sujungti su bėgančia laiko upe – tai ir yra mano kūrybos pagrindas”. Manau Vidmanto darbuose galima rasti jo paties dalelę.

Naujausiame, septintajame V. Mačiulskio leidinyje *Sueiginis* pateikiami devynių kūrybinių darbų aprašymai bei piešiniai. Šokiai *Meškutė*, *Eisva rundužį* ir *Didvakario polka* skirti jaunimo šokių kolektyvams. Pirmasis sukurtas pagal seniau gyvavusius liaudies šokius ir žaidimus, antrasis gimė, bestudijuojant lietuvininkų etninę šokių, o trečiojo pagrindas – liaudies papročiai. Remiantis vaizdžiai aprašyta XIX š. viduryje gyvavusio šokio maniera, sukurtas *Iškviestinis-Padūktinis*, o šokio *Kaip du paukšteliai* idėją padiktavo liaudies daina – abu pastarieji daugiau tiktų pagyvenusių šokėjų grupėms. *Sueiginis* skirtas vyresnio amžiaus šokėjams. Šalia naujų šokio kompozicijų pateikiami seniau sukurti ir kolektyvų mėgiami šokiai: *Gumbinė*, *Sekminių polka*, *Čiolde-riolde*. Visų jų pagrindas – etnis liaudies šokis.

Pasak paties choreografo, “gyvas liaudies šokių judesys ar pagauantis žaidimo veiksmas visada gnaužia kvapą savo sukuriu, užkrečia juoku, komiško elgesio pamėgdžiojimai arba užburia brėžinio simbolika, užliūliuoja lyriška svajingumo nuotaika”. Matyt, šiai knygai pavadinimas pasirinktas neatsitiktinai: pats žodis “sueiga” reiškia nedidelį susirinkimą, kaimo pobūdį, pažmonį. Sueiti – vadinasi susirinkti visiems į krūvą, pabūti kartu. O juk ten, kur Vidmantas, visada gausus būrys šokėjų ir jų vadovų!

Doc. Violeta Milvydienė, Klaipėdos universiteto Menų fakulteto Choreografijos katedros vedėja

Ar pastebėjote, kad...

(Iš to paties vardo knygos)

- Optimistas juokiasi, kad užsimirštų, o pesimistas užmiršta juoktis.
- Mokykloje žmogus daug ko išmoksta, ko gyvenime niekada neprireiks.

- Jei norime, kad mums gerai sektųsi šiame gyvenime, pakanka pasinaudoti patarimais, kuriuos mes duodame kitiems.
- Kartais geriau duoti pinigų priešui, negu juos paskolinti savo draugui.
- Kuo senesnė nuotrauka, tuo jaunesnis veidas.
- Yra išleista labai daug knygų, kaip suliesėti. Jei

- žmogus jas visas nusipirktų, jam neliktų pinigų maistui.
- Būna vyrų, kurie visą savaitę nekalba su žmona... nes nenori jos pertraukti.
- Vienas litas atrodo labai vertingas, kai jį duodi prašančiam išmaldos; ir mažavertis, kai ką nors už jį pats perki.

L. Stankevičius, Montreal, QC

Lietuvių kalbos gynėjų sąjungos veikla

2010.X.14 Vilniuje į pirmąjį posėdį buvo susirinkę Registrų centre spalio 13 d. įregistruotos Lietuvių kalbos gynėjų sąjungos steigėjai. Lietuvių kalbos gynėjų sąjunga, tarp kurios 37 steigėjų yra žymūs lietuvių kalbos mokslininkai ir specialistai, mokytojai, LR seimo nariai, politikai, profsąjungų, visuomenės veikėjai, buvo įkurta imtis aktyvios politikos stabdyti Lietuvoje lietuvių kalbos niekinimą, menkinimą, susinimą ir imtis iš lietuvių kalbos svarbą pasaulyje suprantančios visuomenės pozicijų bendradarbiauti su Lietuvių kalbos komisija, Lietuvių kalbos institutu, lietuvių kalbos katedromis universitetuose.

Pagrindiniai Lietuvių kalbos gynėjų sąjungos tikslai yra saugoti lietuvių kalbą, stiprinant jos valstybinį statusą, rengiant viešus renginius, įvairią veiklą, susitikimus su politikais ir pareigūnais. Stebėti ir vertinti, kaip viešajame gyvenime laikomasi įstatymų ir teisės aktų, susijusių su lietuvių kalbos vartojimu, taip pat stebėti valstybinių įstaigų, nuo kurių priklauso valstybinės lietuvių kalbos statuso saugojimas, veiklą. Teikti siūlymus dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su lietuvių kalbos vartojimu viešajame gyvenime, projektų. Dalyvauti moklinėje ir šviečiamosiose veiklose, susijusiose su lietuvių kalbos tyrinėjimu, apsauga, puoselėjimu, pripažinimu ir sklaida. Organizuoti leidybinę veiklą, susijusią su lietuvių kalbos puoselėjimu, dalyvauti radijo ir TV programose, rūpintis lietuvišku žodžiu internetinėje erdvėje, rūpintis parama lietuvių kalbos stiprinimo programose, skleisti žinias apie lietuvių kalbą, jos reikšmę ir vertybes visose žiniasklaidos priemonėse Lietuvoje ir užsienyje.

Lietuvių kalbos gynėjų sąjungos ir Valdybos pirmininke išrinkta Lietuvos mokytojų profsąjungos pirmininkė Jūratė Voloskevičienė, pirmuoju pavaduotoju – žurnalistas, visuomenės veikėjas Algimantas Birbilas. Į Valdybą, kurią iš viso sudaro 10 narių, taip pat išrinkti: Raimonda Svirskenė (pavaduotoja), Eglė Čapskienė (pavaduotoja), Alvydas Butkus, Nijolė Balčiūnienė, Jonas Vaiškūnas, Valentinas Šapalas, Justina Grigaravičienė, Vytautas Mus- teikis.

Į Lietuvių kalbos gynėjų sąjungos žinovų tarybą, kurią sudaro 14 lietuvių kalbos mylėtojų ir puoselėtojų, išrinkti

trys LR seimo nariai: Gintaras Songaila, Kazimieras Uoka, Rytas Kupčinskas, žinomi kalbininkai Arnoldas Piročkinas (Žinovų tarybos pirmininkas), Vitas Labutis, Kazimieras Garšva, visuomenės veikėjai: Jonas Ivoška, Ipolitas Ledas, Rimantas Matulis, Paulius Rutkauskas, Tomas Baranauskas, Rimvydas Žiliukas, Audrius Skaistys, jaunuomenės atstovas Saulius Vasiliauskas. Iš viso kartu su steigėjais Sąjungos narių yra apie šimtą.

Lietuvių kalbos gynėjų sąjungos steigėjų posėdyje buvo nutarta pirmiausia susitikti su Lietuvių kalbos komisijos, Lietuvių kalbos instituto, Lietuvos universitetų lietuvių kalbos katedrų vadovais ir tartis dėl bendros veiklos saugojant ir puoselėjant lietuvių kalbą. Tų lietuvių kalbą turinčių puo-

selėti įstaigų vadovų, kurie nesupranta lietuvių kalbos svarbos globaliame pasaulyje, bus prašoma imtis veiksmų.

Posėdyje taip pat buvo siūloma Vilniuje įkurti Lietuvių kalbos aikštę, kurioje būtų pagerbti iškiliausieji anapilin išėję lituanistai, pagerbtos lietuvių tarmės ir bendrinė kalba. Buvo kalbama ir apie galimus santykius su Lietuvių kalbos gynimo draugija, kurią jau įkūrė ar dar steigia klaidėdintis Vytautas Čepas.

Lietuvių kalbos gynėjų sąjungos steigėjų susirinkime buvo nutarta kreiptis į Lietuvos visuomenę kviečiant aktyviai įsijungti į LKGS gretas. Ryšiams su žiniasklaida išrinktas LKGS pirmasis pavaduotojas Algimantas Birbilas.

TSŽ inf.

Širdimi į Lietuvą

Atkelta iš 4-to psl.

Galerijos viešnios (iš kairės) – J. Monkutės-Marks muziejaus-galerijos Kėdainiuose direktorė Dalia Minkevičienė ir meno globėja Asta Fedaravičiūtė bei Jūratė Mažeikaitė-Harison (dešinėje) kartu su „Židinio“ galerijos vedėja Laimute Lukoševičiene (antra iš dešinės)

Tamošaitienės talentas išaugo, sušvito naujomis spalvomis. Lietuviška dvasia alsuojantys menininkės gobelenai patraukė užsienio tyrinėtojų dėmesį, buvo įtraukti į Francio Paulo Thomsono leidinį *Tapestry. Mirror of History*.

“Mėgstu giedrių spalvų žaidimą, lengvą teptuko pabraukimą, judesį ir paveiklo nuotaiką, – aiškino ji kūrybos šaltinius laikraštyje *Draugas* 1974 m. – Paveikslines temas pasirenku iš miniatiūrinės gamtos arba lietuvių liaudies motyvų... Vengiu perdėtos realybės, o žaidžiu tik užuominom. Visus teptuko brūkšnius galiu išreikšti gijomis gobeleno technika”.

A. Tamošaitienės veikla ir kūryba buvo nukreipta širdimi į Lietuvą. Savo darbais ji daug prisidėjo prie tautiškumo išsaugojimo išėvijoje ir paliko neišdildomą pėdsaką visos Lietuvos kultūroje.

(Ntrs. Gedimino Zemlicko)

Audėja Daiva Šopienė (kairėje), vilkinti Mažosios Lietuvos tautiniu kostiumu, ir tekstilininkė Jolanta Tubutyte (dešinėje), apsirengusi žemaitės tautiniais drabužiais, kartu su projekto vadove Ramute Raciute (viduryje)

Tas, kuris per dieną aktyvus kaip bitė, stiprus kaip jautis, dirba kaip arklys ir vakare namo pareina pavargęs kaip šuo, turėtų pasitarti su veterinaru – labai didelė tikimybė, kad jis yra asilas.

Kino filosofo Eang Ing Ju mintis

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Vilniaus Radvilų rūmuose nuo lapkričio 11 dienos iki gruodžio 5 dienos vyksta tarptautinė paroda *Kaip atsitiko Didžiajame mūšyje... Žalgirio atodangos* Žalgirio mūšio 600 metų jubiliejų paminėti. Iš Lvovo (Ukraina) istorijos muziejaus šia proga buvo atgabentas didžiulis (10 m x 5 m) lenkų dailininkų Tadeusz Popielio ir Zygmunt Rozwadowskio 1910 metais, minint Žalgirio mūšio 500 metų jubiliejų, nutapytas paveikslas. Šis kūrinys buvo dingęs II Pasaulinio karo metais, po penkių dešimtmečių jis buvo rastas Lvovo istorijos muziejuje. Ruošiantis šiųmetiniam Žalgirio mūšio minėjimui, jis buvo atnaujintas Lenkijoje, Krokuvos Vavelio karališkos pilies Valstybinių meno rinkinių muziejuje.

Be šio paveiklo, parodoje bus išstatytas vienintelis išlikęs 1910 metais Antano Vivulskio sukurtas, o 1939 metais sunaikinto paminklo Žalgirio mūšiui fragmentas, LDK Vytauto galva, šio paminklo Krokuvoje modelis, vienas iš ankstyviausių XVII š. pabaigoje nutapytas LDK ir Lenkijos karaliaus Jogailos portretas ir apie 200 Lietuvoje saugomų istorinę pergalę menančių rodimų. Šią parodą surengė Lietuvos, Lenkijos ir Ukrainos muziejaininkai, jiems talkino Vokietijos, Šveicarijos, Austrijos, Švedijos bei Čekijos mokslininkai ir kultūrininkai.

Lietuvos valstybinio dramos teatro (LVDT) vadovu penkerių metų laikotarpiui išrinktas Martynas Budraitis, buvęs Oskaro Koršunovo teatro bei tarptautinio teatrų festivalio “Sirenos” direktorius. Pasak kultūros ministro Arūno Gelūno, M. Budraitis yra gerai vertinamas teatralų bei kultūros bendruomenėje. Naujajam teatro vadovui bus keliami tie patys uždaviniai, kurie buvo suformuluoti Lietuvos nepriklausomybės pradžioje: nebūti vieno režisieriaus ar mažos režisierių grupės teatru, bet būti valstybiniu teatru. Tai reiškia – telkti po savo stogu pajėgiausius teatro žmones, suteikti jiems galimybių, sceną darbui. Į teatro vadovo vietą kandidavo ir nedaug nuo laimėtojo atsilikę teatrologas Audronis Liuga ir aktorius Rimantas Bagdzevičius.

Lietuvos valstybiniame operos ir baletu teatre spalio 30 dieną koncertavo Niujorko filharmonijos orkestras (NFO). Įsteigtas 1842 metais kaip Niujorko filharmonijos draugija, NFO yra ilgiausiai gyvuojantis orkestras JAV-jose ir vienas seniausių pasaulyje. Šių metų gegužę orkestras sugrojo savo 15,000-ąjį koncertą, yra koncertavęs 429-uose miestuo-

se 62-jose valstybėse. Šiuo metu jam vadovauja Alan Gilbert. Orkestro programa Vilniuje – Johannes Brahms, Richard Strauss ir Paul Hindemith kūriniai.

Trakų istorijos muziejus spalio 27 dieną, minint DLK Vytauto Didžiojo 580-ąsias mirties metines, surengė minėjimą su paskaita ir pristatė naują knygą *Vytautas Didysis ir jo epocha*, kuri buvo išleista 200 tiražu. Pranešimą skaitė istorikas dr. Rimvydas Petrauskas (*Vytauto vainikas. Neįvykusios karūnacijos ir “dingusios” karūnos reikšmės*), o knygoje sudėti straipsniai įvairiomis tiek mokinius, tiek visus kitus dominančiomis temomis apie DLK Vytautą, kurių nėra populiarioje literatūroje ar istorijos vadovėliuose. Renginyje skambėjo viduramžių muzika, kurią gotikine arfa ir išilgine fleita atliko Baselio muzikos akademijos Senosios muzikos instituto absolventė Ieva Baublytė.

Knygoje *“Vytautas Didysis ir jo epocha”* atskirus straipsnius parašė archeologas dr. Albinas Kuncevičius apie Senuosius Trakus – Vytauto Didžiojo tėviškę, Tomas Baranauskas – savo samprotavimus, kodėl Vytautą vadina Didžiuoju, dr. Rimvydas Petrauskas analizuoja valdovo dvaro struktūrą ir jo kasdienybę, dr. Rūta Čapaitė aptaria dvaro užkulius ir gyvenimą. Kostiumo raidą LDK-tėje nagrinėja dr. Rūta Guzevičiūtė, dvasinio paveldo klodus ir jo pėdsakus legendose – etnologė Gražina Kadžytė. Apie kunigaikščio insignijas ir Vilniaus Arkikatedroje rastą žiedą pasakoja dr. Eugenijus Svetikas, Vytautą ne kaip politiką, o kaip paprastą žmogų aprašo Inga Baranauskienė, jo įvaizdį vertina dr. Giedrė Mickūnaitė.

XIV Tarptautiniame kamerinių spektaklių pagal Fiodor Dostojevskio kūrinius festivalyje, kuris vyko lapkričio 9-12 dienomis Novgorode (Rusija) dalyvavo ir Lietuvos valstybinio dramos teatro spektaklis *Nuolankioji*. Dostojevskio kūrinių *Nuolankioji* Valentino Masalskio paragintas į lietuvių kalbą išvertė Algimantas Antanavičius, inscenizaciją parašė, režisavo ir svarbiausią vaidmenį sukūrė V. Masalskis, scenografija ir kostiumai – Renatos Valčik. Spektaklyje taip pat vaidino Diana Anevičiūtė. Festivalį organizuoja F. Dostojevskio muziejus, Novgorodo akademinis dramos teatras, Rusijos federacijos kultūros ministerija. Šių metų festivalyje spektaklius parodė Novgorodo, Maskvos, Gudijos, Sankt Peterburgo ir Vilniaus teatrai. GK

1-877-525-RCUL (7285) www.rpcul.com

Prisikėlimo Kredito Kooperatyvas

NAUJA PASLAUGA 18 mėnesių GIC moka **2.20%**

TERMINUOTI INDĖLIAI	SĄSKAITOS
90-179 dienų 1.25%	Taupomoji sąskaita 1.50%
180-364 dienų 1.25%	Čekių sąskaita iki 0.25%
1 metų 1.25%	Amerikos dolerių sąskaita 0.25%
2 metų 1.50%	Amerikos dol. GIC 1 metų term. ind. 1.00%
3 metų 1.75%	
4 metų 2.00%	
5 metų 2.50%	
GIC	SUTEIKIAME
1 metų "cashable" 1.50%	Asmenines paskolas nuo 5.25%
1 metų 1.50%	Sutarties paskolas nuo 7.00%
2 metų 2.00%	NEKILNOJAMO TURTO PASKOLAS
3 metų 2.25%	Su nekintančiu nuošimčiu
4 metų 2.50%	1 metų 3.00%
5 metų 3.00%	2 metų 3.55%
	3 metų 3.85%
	4 metų 4.25%
	5 metų 4.65%
	Su kintančiu nuošimčiu
	1, 2, 3 metų 3.25%
	Ribotą kreditą su nekilnojamo turto užstatu 3.75%
	■ Suteikiame CMHC apdraustas nekilnojamojo turto paskolas
	■ Suteikiame komercines nekilnojamojo turto paskolas
	Keliaujant į Europą neužmirškite įsigyti AMEX EURO ČEKIŲ ir GRYNŲ PINIGŲ NAUDOKITĖS "INTERAC-PLUS" KORTELE
	Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas
RRSP, RRIF ir TFSA	
TFSA atviras, kintantis 2.00%	
RRSP ir RRIF atviras, kintantis... 1.50%	
1 metų 1.65%	
2 metų 2.20%	
3 metų 2.50%	
4 metų 2.65%	
5 metų 3.10%	
MŪSŲ ADRESAS:	
3 Resurrection Road Toronto, Ontario M9A 5G1 Tel.: 416-532-3400 Fax: 416-532-4816 Darbo laikas:	
Pirm., antr., treč. 9:00- 3:30 Ketvirt., penkt. 9:00- 8:00 Šeštadieniais 9:00- 1:00 Sekmadeniais 8:30-12:45	
ANAPILYJE:	
Tel.: 905-566-0006 Fax: 905-566-1554 Darbo laikas:	
Antradieniais 9:00- 3:30 Ketvirtadieniais 12:00- 7:00 Sekmadeniais 9:00-12:30	

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS

Įsteigė universitetų ir kolegijų studentų stipendijų fondą ir šiais metais paskyrė 6 stipendijas:

Viena - \$1500 dol. vertės, tris po \$1000 dol. ir dvi po \$500 dol.

 \$1500 dol. stipendija paskirta Kristinai Pabedinskaitei,
\$1000 Alissa Liotti, Angelei Sinilaitei ir Andriui Paznekui ir
\$500 Jurgai Saucienei ir Angela Duz.

Įvertinant kiekvieną stipendijų prašymą, stipendijų fondo komitetas, atsižvelgė į studento pasiekimus moksle, dalyvavimą bendruomenės gyvenime ir stropumą paruošiant prašymą. Stipendijų fondo komitetas savo rekomendacijas pateikia kredito kooperatyvo valdybai, kuri paskelbia galutinį sprendimą. Stipendijų fondo komitetą šiais metais sudarė: Julija Adamonis-Danaitis pirmininke, Violeta Ramanauskienė sekretore, dr. Ceslovas Jonys, kun. Vytautas Staškevičius ir Vytautas Bireta.

LEDAS REFRIGERATION

**AIR CONDITIONING & HEATING
PRIEŠSEZONINIS ORO ŠILDYMO SISTEMŲ**
PATIKRINIMAS * IŠVALYMAS * PAKEITIMAS

Skambinti

R. Jareckui

Tel. 416-370-3539 arba 416-825-3328

ORTODONTĖ

Dr. Skaistė Našlėnaitė
D.D.S., M.Sc., Ortho. Dip., FRCO (C)

Royal York Orthodontics
3029 Bloor Street West
(prie naujos "PARAMOS")

 Toronto ON, M8W 1C5
Tel. (416) 207-0885

www.RoyalYorkOrtho.com

Kviečiame mažus ir didelius!

KNYGOS

Aukščiausios prabos dokumentika

ANTANINA GARMUTĖ
Arkivyskupas M. Reinys: Tebus palaiminti nenusilenkę netiesai.

“Tai buvo taip seniai, kai paauglės lakstėme prie Angaros...” – užrašė man tremties draugė Ada sąskrydyje Ariogalos slėnyje. Beje, ne tiek daug mes ten lakstėme druskos nugrauztomis kojomis, kiek apie Lietuvą svajojome, Tėvynės ilgėjomės. Ada buvo tyli, rami mergaitė, galbūt iš visų liūdniausia. Nemėgo pasakoti apie save. Viską išklėjo dabar savo knygoje *Kaip mus naikino*. Savo giminės istorijoje drąsiai atskleidė ir mūsų tautos tragizmą raudonojo teroro metais.

Viskas gyva ir apčiuopiama. Bridų kaime netoli Šiaulių gyveno darbštūs, šviesūs ir pasiturintys ūkininkai. 27 sodybos, iš kurių belikę tik kelios. Trumpais, bet svariais sakiniais Ada apibūdina Jokubaičių giminės šaknis ir atžalas, svarbiausius įvykius, ypač po 1918 m. Nepriklausomos valstybės atstatymo. Kokie mieli autorės bočiai – bočiai, babunėlės, daugybė pusbrolių ir pusseserių, gerosios ir nemažiau garsios tetos: Nainienė, Gruodienė, Sofija Čiurlionienė, Mažeikienė, Giedrienė ir kt. Kaip ji, pati autorė Adelė, “kaip visos Petrauskaitės” norėjo tapti mokytoja. Tačiau iš mokytojų seminarijos antrojo kurso buvo išbraukta, nes atsisakė papildyti negausias tais laikais komjaunuolių gretas. Laikotarpis laužė žmonių likimus. Keitėsi okupacijos. Silpnos valios žmogelis, gyvenęs jos tėvų kumetynė, įsigėidė užvaldyti jų pieninę. Tapo skundiku, išdaviku. Buvo įkurti strībų būriai. O nuo 1946 m. vasaros – ir partizanams sukompromituoti, jiems apšmeižti – specialūs NKVD smogikų daliniai. Adelės tėvai be stambaus ūkio dar turėjo ir namą Šiaulių mieste. Jie buvo aktyvūs partizanų rėmėjai. Todėl raudonieji budeliai pačiu žiauriausiu ir klastingiausiu būdu nusprendė sunaikinti šią Laisvės kovotojus rėmusią šeimą: tėvus išžudyti (partizanų vardu – atseit, banditai žudo net savo geradarius!), o jų vaikus ištremiti į Sibirą. Tai įvykdė Sokolovo smogikai 1946 m. liepos 21 d. Adelė prisimena: kaimo grioviai priplūdo ginkluotų rusų kareivių, o į namus įsiveržę smogikai, vieni dar sode valgė vyšnias ir prasitarė “čia bus košė”. Gi trejetas žudikų gryčioje “skirstė” namiškius – kam gyventi, o kam mirti... Vaikų akivaizdoje sušaudė motiną. Ir kitus suaugusius. Ada visam gyvenimui įsiminė tą pakumpusį žudiką su ištiestu revolveriu į motiną...

Knygos autorė, jau grįžusi iš Sibiro tremties, žudiką Šiauliuose sutiko. Atpažino. Neišsidavė. Parodė savo vyrui Petruui Bekasovui. Pastarasis, pats buvęs partizanų ryšininkas Pakaunėje, politkalyns, apsimetė rusų saugu-

miečiu ir apklausęs įtariamąjį išgavo žudiko prisipažinimą. Žmogžudys tik prašė pasakyti, kas ta ji atpažinusi “boba”. Mat jis jai “klinkt” padarysias, t.y. nužudys. Tuomet buvo gilus sovietmetis, okupantų saugumas greit susigriebė, kad jų sėbras išsidavė, ir 1981 m. spaudoje pasirodė straipsniai “Raudoni lakštai”. Juose įvėlus netikslumų buvo kviečiami atsilipti “daugiau žinantys” asmenys. (Kad galėtų su jais susidoroti.) Ada neatsiliepė.

Sužinojo Ada ir kitų žudikų pavardes. Lietuvai atgavus Nepriklausomybę, pasitiksline archyvuose. Išvardijo tuos žudikus ir knygoje. Nenuslėpė. Reikia įvertinti besąlygišką ir pilietišką autorės drąsą! Nesgi ir mūsų dienomis tie patys žudikai vaikšto ta pačia žeme, greta autorės. Ir kas gali garantuoti doro žmogaus saugumą, kai dabar taip išgalėjusi neokomunistinė nomenklatura? Kai vėl kelia galvą stribai (naikintojai-istrebiteliai) arba jų palikuonys bei giminės, matyt, vėl pageidaujantys buvusio (liaudies gynėjų!) statuso?

Istorinė tiesa lieka su mumis. Kaip ir jos rezultatai: tėvynė Lietuva – laisva! Principingai knygos *Kaip mus naikino* autori Adelėi Jokubaitytei-Bekasovienei-Kazėnienėi reiškiau didžią pagarbą ir dėkingumą. Už aukščiausios prabos dokumentiką. Žygdarbį.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

KULTŪROS BARAI, 2010, 10 nr., kultūros ir meno mėnesinis žurnalas, 96 psl. ir viršeliai; leidžia UAB “Kultūros barai”, remia Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas; vyr. redaktorė Laima Kanopkienė, Latako g. 3, 01125 Vilnius. Tiražas 2350 egz. Numeriario kaina 4.99 Lt.

MAŽOSIOS LIETUVOS FONDAS, 2010 m. rudens aplinkraštis ir 47-oji aukų apyskaita, 26 psl. Leidžia – MLF taryba Čikagoje; redaguoja dr. Jurgis Anyšas; atstovė Toronto Asta Šimkienė, 509 Riverside Dr., Toronto, ON, M6S 4B7.

Bloor West Village

DENTAL CARE

Dr. J. Birgiolas
Dr. I. Matiu

2373 Bloor St. West

Tel. (416) 763-5677

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LLB.
PACE LAW FIRM

- ♦ asmeninės žalos, atsiradusios ryšium su kūno sužalojimu, išieškojimas
- ♦ imigracija į Kanadą
- ♦ testamentų sudarymas
- ♦ palikimų tvarkymas
- ♦ nekilnojamo turto pirkimas/pardavimas
- ♦ konsultacijos Lietuvos respublikos teisės klausimais

295 The West Mall, 6th Floor, Toronto, ON M9C 4Z4

Tel. 416 236-3060 Fax 416 236-1809

 Tinklapis: www.pacelawfirm.com El. paštas: lawyers@pacelawfirm.com

Profesiniais ir lietuviybės keliais

Inž. Vytautui J. Šliūpai – 80

Inž. Vytautas Jonas Šliūpas yra aušrininko dr. Jono Šliūpo ir jo antrosios žmonos, Grasilos Grauslytės-Šliūpienės vienintelis sūnus. Vytautas gimė Palangoje 1930 m. spalio 24 d. Ten baigė pradinę mokyklą ir dvejus metus lankė gimnaziją prieš šeimai pasitraukiant iš Lietuvos 1944 m. Su tėvais atvyko į Viena, vėliau į Bregenz'ą, Austrijoje. Po tėvo mirties lapkričio 6 d. Berlyne, karui pasibaigus, gyveno Vokietijoje. Amerikon išvyko 1947 m.

Čia Vytautas lankė gimnazijas Brooklyne, NY, ir Lakewood, OH, o 1948 m. baigė ją Avon Lake, OH, gaudamas "Perfect Attendance" pagerbimą. Jam buvo išrūpinta trejų

Inž. Vytautas J. Šliūpas su žmona Vanda

metų matematikos stipendija Ohio Wesleyan universitete, Delaware, OH. Po to persikėlė Čikagon, kur 1953 m. baigė Statybos inžineriją Illinois Institute of Technology su inžinerijos garbės organizacijos žymeniu. Gavęs asistentų stipendiją, 1954 m. magistro laipsniu baigė hidraulikos mokslus Madison, WI. Tais pačiais metais Čikagoje vedė farmacijos studentę Vandą Fabijonavičiūtę ir 1957 m. Čikagoje susilaukė sūnaus Kęstučio, o 1995 m. Kalifornijoje ir vaikaičio Viesulo Roko. 1959 m. gavo Amerikos valdiško darbo kvalifikaciją GS-13.

Vytautas aktyviai reiškėsi tarp lietuvių skautų ir studentų. Buvo pirmosios Čikagoje lietuvių skautų "Lapinių" skilties skiltininkas, draugininkas, skautas vytis, paskautininkis. Vėliau darbavosi ir ėjo įvairias pareigas ASS, vedė savaitinį skautų skyrelį *Naujienu* dienraštyje; suredagavo pirmąjį stambesnį Čikagos skautų leidinį "Lituanikos" tunto 10-ties

metų proga; buvo pirmasis *Lituanus* žurnalui remti komiteto pirmininkas. Tapo pasaulinio masto skraidančiu lietuviu-inžinieriumi. Per 30 darbo metų, darbo ir turistiniais tikslais, aplankė 127 kraštus, ilgesniam laikui su šeima gyveno keturiuose kontinentuose.

Sulaukęs 55 metų amžiaus inž. Vytautas nusprendė palikti inžinerijos profesiją – išėjo į pensiją ir atsidavė lietuviškai veiklai. Dirbo su lietuviškomis organizacijomis, rašė lietuviškus ir angliškus laikraščius. Buvo vadovu Amerikos lietuvių bendruomenės Šiaurės Kalifornijos skyriui ir "Republican Nationalities Heritages Council". Norėdamas pagelbėti Lietuvai, aktyviai reiškėsi Respublikonų organizacijoje Nixono, Reagano ir Busho prezidentavimų laikotarpiais.

1987 m. San Francisco, CA, įsteigė ir vadovauja savo tėvo vardo "Aušrininko dr. Jono Šliūpo archyvui", į kurį suaukojo įvairių raštų, knygų, dokumentų bei kitokios Lietuvai svarbios istorinės medžiagos per 400 lietuvių. Po metų Archyvas tapo pripažintas Amerikos valdžios kaip nuo mokesčių atleista mokslinė įstaiga. Šiuo metu didžioji dalis (3 tonos) archyvinės medžiagos jau persiūsta į Šiaulių universiteto biblioteką jos ilgalaikiai priežiūrai.

1997 m. kartu su Kalifornijos universiteto, Davis, CA, profesoriais-savanoriais įsteigė "Auksučiai Foundation (USA)" – pelno nesiekiančią (nuo Amerikos valdžios mokesčių atleista) organizaciją, skirtą Lietuvos smulkiųjų ūkininkų gerovės pakėlimui. Netoli Kuršėnų, Šiaulių apskrityje, įkūrė Auksučių žemės ūkio mokomąjį, parodomąjį ir miškų ekologinio tvarkymo centrą. Su Amerikos lietuvių ir amerikiečių dosnia parama ūkis išaugo į palyginus didelę mokyklą, tačiau tos dosnios paramos ir dabar labai reikia, kad galima būtų tęsti gražiai pradėtą darbą. Lietuvoje ūkį tvarko ne pelno organizacija "Auksučių ūkio ir Miškų centras (Lietuva)". Rotary International, Šiaurinės Kalifornijos Distrikas, jau penkis metus remia šį projektą. Pavasarį buvo apdovanotas Šiaulių apskrities viršininko garbės ženklų "Už Nuopelnus Šiaulių apskričiai". Su žmona Vanda penkiolika metų siuvinėjo didžiulį "Žalgirio mūšio" gobeleną (apie 4 milijonai dygsmų), kurį 2010 metais – Žalgirio mūšio 600-tųjų metinių proga – padovanojo Vytauto Didžiojo karo muziejui Kaune. VJS

TAUPOMOJI SĄSKAITA

"TFSA" (Neapmokestinama taupomoji sąskaita)	
Kasdieninių kintamųjų palūkanų	1.75%
1 metų	1.65%
2 metų	2.10%
3 metų	2.40%
4 metų	2.65%
5 metų	3.05%

PAPILDOMA TAUPOMOJI **1.50%**

"Planas 24" Kasdieninių palūkanų čekių/taupomoji	
Balansas: \$0 – \$4,999.99	0.025%
\$5,000.00 – \$9,999.99	0.100%
\$10,000.00 – \$24,999.99	0.150%
\$25,000.00 – \$59,999.99	0.250%
Virš \$60,000.00	0.500%

PLANAS 24

Aukštesni
nuošimčiai ir
nemokami čekių
patarnavimai

JAV DOLERIŲ KASDIENINIŲ PALŪKANŲ **0.30%**

PASKOLŲ NUOŠIMČIAI

NEKILNOJAMO TURTO PASKOLOS

Atviras, kintamųjų palūkanų	3.50%
Uždarytas, kintamųjų palūkanų	2.75%
1 metų	2.85%
2 metų	3.45%
3 metų	3.70%
4 metų	3.80%
5 metų	4.00%

Komercinės kredito paskolos suteikiamos pagal pareikalavimą

RIBOTAS KREDITAS SU NEKILNOJAMO TURTO UŽSTATU **3.75%** ir aukščiau

ASMENINĖS PASKOLOS **5.50%** ir aukščiau

ASMENINIS RIBOTAS KREDITAS **7.0%** ir aukščiau

AKTYVAI per \$190,000,000

Palankūs nuošimčiai. Malonus ir sąžiningas asmeninis patarnavimas. 2975 Bloor W | 416-207-9239 Pirm-Treč 9-3:30 | Ketv-Penk 9-8 | Šešt 9-1 1573 Bloor W | 416-532-1149 Pirm-Treč 9-3:30 | Ketv 9-6 | Penk 9-3:30 | Šešt Uždaryta

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

INVESTICINĖ SĄSKAITA

"GIC" INDĖLIAI (Pelno padalinimas netaikomas)	
1 metų	1.55%
2 metų	2.10%
3 metų	2.35%
4 metų	2.50%
5 metų	3.00%
1 metų iškeičiamas	1.40%

Neša metines ar sudėtines palūkanas

"GIC" INDĖLIAI (Taikomas pelno padalinimas)	
1 metų	1.40%
2 metų	1.85%
3 metų	2.15%
4 metų	2.40%
5 metų	2.80%
1 metų iškeičiamas	1.25%
1 metų JAV dolerių	0.40%

TERMINUOTI INDĖLIAI

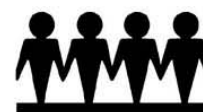
30–89 dienų	0.50%
90–179 dienų	1.00%
180–269 dienų	1.00%
270–364 dienų	1.00%
1 metų	1.25%
2 metų	1.50%
3 metų	1.75%
4 metų	2.00%
5 metų	2.50%

Iškeičiami prieš terminą mažesniais nuošimčiais

PENSIJŲ FONDAI

Kasdieninių kintamųjų palūkanų	
1 metų	1.65%
2 metų	2.10%
3 metų	2.40%
4 metų	2.65%
5 metų	3.05%

Visi pateikti nuošimčiai gali būti keičiami be išėjimo

PARAMA

www.parama.ca

Kurti naują krikščionybę

Atkelta iš 2-ro psl.

Atvirumas įvairiems kultūros reiškiniams bei šiuolaikinėms idėjoms ir ištikimybė pagrindiniams krikščionybės principams. Neužsidaryti savo konfesijoje, neužmiršti, kad katalikiškų brojų daugiau ar mažiau gali būti ir kitose religijose.

Stabmeldišką krikščionių elgseną keisti gyvu krikščionišku gyvenimu ir gyva krikščioniška sąmone. Kartu atskleisti vidinį krikščionybės grožį konkrečiais pavyzdžiais ir konkrečia krikščioniška kūryba. Kurti naują krikščionybę – tai suteikti jai naujas apraiškas ir formas: kad ji pajėgtų keisti asmenį ir jo gyvenimą ieškant Kristaus kaip žmogaus gyvenimo prasmės.

Šiuolaikinis krikščioniškas dinamizmas kultūrinėmis formomis, idėjinėmis svarstybomis, gyvu pašnekesiu kelia žmogų iš intelektualinio lėkštumo, moralinio ištižimo ir skatina jį kurti ateities krikščionybę. Kunigo Stasio Ylos asmenybė yra gyvas tokio dinamizmo pavyzdys.

(Draugas, 2010 m. spalio 21 d.)

DR. STASYS DUBICKAS

DANTŲ GYDYTOJAS

398 Guelph Line, Burlington

(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)

Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")

(905) 333-5553

www.NerasEnterprises.com

Neras

Enterprises

Granite or Marble Counter Fabricated & Installed in

96 Hrs. or Less

Nick

905.424.1133

Ieško padėjėjų

FIRMA, užsiimanti marmurinių/granitinių stalviršių instaliacija, PASTOVIAM DARBUI ieško meistro padėjėjų.

Norintys gauti daugiau informacijos, prašomi skambinti NIKUI

tel. 905.424.1133

arba apsilankyti internetiniu adresu

www.NerasEnterprises.com

Jūsų paslaugoms atidaryta antra – nauja stomatologinė klinika

Waterside
DENTAL

9th Line
Dental

Dr. Gintarė Sungailienė

(905) 271-7171

1252 Hurontario St.
Mississauga, ON L5G 3H3
www.watersidedental.ca

(905) 785-3900

104-3945 Doug Leavens Blvd.
Mississauga, ON L5N 0A5
www.9thlinedental.ca

SPORTAS

Žinios iš Lietuvos

• Ispanijos baskų krašto mieste Vitoria Kauno "Žalgirio" krepšininkai žaidė Eurolygos varžybų A grupės ketvirtas rungtynes su vietos "Caja Laboral" komanda ir pasiekė pirmą sezono pergalę išvykoje. Kauniečiai varžybose iškovojo tris pergales ir patyrė vieną nesėkmę Tel Avive. Baskų klubo, kuris yra laikomas vienu stipriausių A grupėje, sąskaitoje yra du laimėjimai ir dvi nesėkmės.

• Moterų krepšinio Eurolygos pajėgiausia Lietuvos Kauno "Viči-Aisčių" komanda išvykoje susitiko su Stambulo "Galatasaray" (Turkija) komanda, kuriai atstovauja Lietuvos rinktinės vidurio puolėja Gintarė Petronytė. Trečioje C grupės varžybų dvikovoje mūsų šalies pralaimėjo Stambulo komandai rezultatu 58:82. Tai buvo antra mūsų šalies nesėkmė ir antra varžovių pergalė.

• Pruskov (Lenkija) vykusiame Europos dviračių tako čempionate Simona Krupeckaitė iškovojo bronzos medalį. Geriausia Lietuvos tako dviratininkė sprinto rungties kovoje dėl trečiosios vietos turėjo susitikti su baltarusė O. Panarina, tačiau varžovė dėl kol kas neiškių priežasčių kovoti dėl bronzos atsisakė. O toje pačioje Pruskov (Lenkija) vietovėje vykstančiame Europos dviračių tako čempionate medaliais pasidabino 19-metė Vaida Pikauskaitė, 23-erjū Vilija Sereikaitė ir 22-erjū Aušrinė Trebaitė. Lietuvos dviratininkių komanda olimpinėje 3 kilometrų persekiojimo lenktynių rungtyje iškovojo sidabrinį apdovanojimą.

• Sofijoje (Bulgarija) vykusiame Europos profesionalų klasikinių šokių čempionate, kuriame dalyvavo 32 po-

ros, nugalėtojų titulą iškovojo Italijai atstovaujančios lietuvės Editos Daniūtės ir partnerio Mirko Gozzoli duetas.

• Dortmundė (Vokietija) pasibaigusiose tarptautinėse dailiojo čiuožimo varžybose "NRW Trophy" sėkmingai pasirodė Lietuvos šokių ant ledo pora Izabela Tobias ir Deividas Stagniūnas, surinkusi 129.97 taško ir iškovojo bronzos medalius. Su laisvąja programa Lietuvai atstovaujantys šokėjai aplenkė 10 porų ir buvo antri.

• Lenkijoje, Lebo mieste, vyko tarptautinės šaudymo varžybos, kuriose sėkmingai pasirodė Lietuvos atstovas, informuoja mūsų šalies šaudymo sporto sąjunga. Pirmąją dieną šauliai pasirodė pneumatinių ginklų rungtyje, kurioje vyrų įskaitoje Rimvydas Spėčius surinko 592 taškus iš 600 galimų ir užėmė pirmąją vietą.

• Uzbekijos sostinėje Taškente vykusiame pasaulio sambo imtynių čempionate sėkmingai pasirodė Lietuvos sportininkai. Aukštą meistriškumą ir vėl pademonstravo Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos pareigūnai, Lietuvos sambo imtynių čempionai Sergejus Grečioho (svorio grupė iki 68 kg) ir Viktoras Tomaševičius (svorio grupė iki 74 kg). Abu sportininkai kovinio sambo varžybose iškovojo pasaulio pirmenybių sidabro medalius.

• Vengrijoje vykusių Europos jaunimo (iki 20 metų) regbio čempionato keturių komandų ketverto varžybų pusiaubaigmėje Lietuvos rinktinė rezultatu 21:6 nugalėjo favoritais laikytus Šveicarijos bendraamžius bei užsitikrino mažiausiai sidabro medalius. VP

ORINTA VALODKAITĖ

Ji vyko š.m. spalio 16 d. Kaune, organizuota Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU, anksčiau buvusio KMU) Medicinos akademijos kartu su Lietuvos farmacijos sąjunga. Konferencija skirta 225-osioms Lietuvos farmacijos mokslo metinėms paminėti. Konferenciją pradėjo ir sveikinimo žodį tarė organizacinio komiteto pirmininko pavaduotojas prof. Eduardas Tarasevičius ir Lietuvos sveikatos mokslų universiteto dekanas bei organizacinio komiteto pirmininkas prof. Vitalis Briedis. Po to buvo skaitomi pranešimai aktualiomis temomis, tokiomis kaip Lietuvos farmacijos mokslo istorija, klinikinės farmacijos mokslas ir praktika, farmacijos rūpyba visuomenės vaistinėse. Taip pat turėjome garbių svečių ir iš kitų šalių. Profesorė pristatė pranešimą apie paliatyviąją farmaciją.

TRUMPAI

• Šiomet grybų derlius buvo geras. Daug grybų parduota vakarų Europos šalyse, ypač baravykų. Grybautojų buvo pilni miškai. Pasitaikė ir nelaimių. Štai iš Girininkų kaimo (Kauno raj.) du berniukai 8 ir 12 metų pavakare išėjo pagrybauti, miške paklydo ir jame visą naktį išbuvo. Pasitaikė ir vagysčių – vagiškai kėsinosi ir į paliktus pamiškęj automobilius.

• Rusijos ambasados lėšomis Kėdainiuose, Klevų gatvėje, pradėtos tvarkyti sovietinių karių kapinės, kuriose palaidoti 117 karių bendrame kape.

• Klaipėdoje Lietuvos krepšininkų laimėjimais Turkijoje pasidžiaugta kultūringai – nei muštynių, nei chuliganizmo atveju policijoje neuzregistruota.

(Iš Lietuvos spaudos)

Farmacijos mokslo ir praktikos tarptautinė konferencija

Po pietų pertraukėlės kiekvienas konferencijos dalyvis galėjo pasirinkti jį sudominusį simpoziumą. Viename buvo gvildenamos temos, susijusios su vaistų technologija, farmakognozija ir vaistų chemija, kitame – socialinė ir klinikinė farmacija. Taip pat konferencijoje buvo pristatytas 2009 m. gegužės 23 d. įkurtas Farmacijos fakulteto Alumni klubas. Jo paskirtis – vieninti visus studentus, baigusius Farmacijos fakultetą, pa-

laikyti gerus tarpusavio ryšius ne tik tarp savęs, bet ir su kitų valstybių vaistininkais.

Vakarą visi dalyviai užbaigė viešbučio restorane, kurio metu galėjo pasidalyti konferencijos metu patirtais išpuodžiais, naujomis mintimis ar idėjomis. Taigi tokie tarptautiniai suvažiavimai turi didelę reikšmę tiek moksliniam, tiek asmeniui tobulėjimo siekiant. Tai galimybė kurti bendrus ateities planus vardan tolesnio mokslo vystymosi.

Investicijų ir draudimo klausimais skambinkite man

DALIA VAŠKEVIČIUS, CFP

- ▶ Mutual and Segregated Funds
- ▶ Critical and Disability Insurance
- ▶ Life and Mortgage Insurance
- ▶ Health Care Plans
- ▶ RESP
- ▶ Estate planning

el. paštas: daliavask@gmail.com

Tel. 416-917-9424

DABAR YRA GERA PROGA PARDUOTI namą/condo, kai yra aukščiausios kainos ir GERIAUSIA PIRKTI, kai ipotekos (morgičių) nuosimčiai labai žemi.

Prizadu gerą patarnavimą.

SKAMBINTI

TEODORUI STANULIUI, B.A. broker
RE/MAX WEST REALTY tiesiog 416-879-4937
ar į namus 416-231-4937

affiliated

TEIRAUKITĖS PAS MUS!

RIČARDAS ir RIMA DREŠERIAI

Affiliated Insurance Management Inc.

- ▶ visos draudimo paslaugos – namų, automobilio, komercinės, gyvybės
- ▶ konkurencinės kainos – pritaikysime planą Jūsų reikmėms
- ▶ dėmesingas patarnavimas, lietuviškai arba angliškai

905-845-4201 ♦ 1-888-384-4444

www.affiliatedinsurance.ca ♦ rickd@affiliatedinsurance.ca
344 Lakeshore Road E., P.O. Box 325, Oakville, ON L6J 5A2

Vilkiukai ir bebriukai stovykla "Romuvoje", 2010

Ntr. L. Jonaitytės

MILMANTAS Immigration & Translation Services

Teikia paslaugas Kanados imigracijos srityje. Patirtis nuo 1999 m.
Platesnė informacija teikiama www.milmantasimmigration.com.

Verčia dokumentus iš anglų į lietuvių ir iš lietuvių į anglų kalbą
(Federalinės valdžios akredituota vertėja)

Kreipkitės į DALIĄ MILMANTAS, CCIC, licenzijuotą Kanados imigracijos konsultantę
T 647 342 7301 F 647 435 7528 E info@milmantasimmigration.com

PERKATE?

PARDUODATE namą ar butą?
NORITE SUŽINOTI VERTĘ SAVO NEKILNOJAMO TURTO?
Prašau skambinti man

JURGIS KULIEŠIUS

Maloniai ir sąžiningai patarnausiu

Tel. tiesiogiai: 416-568-1604
D:(416) 236-6000 N:(416) 232-9546
www.sutton.com kuleza@sympatico.ca

sutton group-
assurance realty inc.,
Brokerage*

*INDEPENDENTLY OWNED AND OPERATED
Jerzy Kulesza, Sales Representative

KANADOS LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGA**DĖKOJA**

visiems, kurie padėjo surengti ir kartu su mumis atšventė Sąjungos 35-mečio jubiliejų š.m. lapkričio 6, Prisikėlimo parapijoje, Toronte

ŠVENTĖS MECENATAI**Auksinis (\$750+)**

Kredito kooperatyvas TALKA

Sidabrinis (\$500-\$749)Kredito kooperatyvas PARAMA
Kanados lietuvių bendruomenė-Toronto apylinkė**Bronzinis (\$250-\$499)**Prisikėlimo kredito kooperatyvas
Printing Net (J. Kuliešius)
PhotoVisions (D.R. Puteriai)**JAUNIMO ŽODIS****Lietuvos Konstitucija – pilietiškumo mokykla**

Iš k.: prezidentūroje Lietuvos Konstitucijos egzamino dalyvius pasveikino Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė; prezidentė įteikia apdovanojimą vienai iš jauniausiųjų konkurso dalyvių už geras žinias

Lietuvoje vyko ketvirtasis Lietuvos Konstitucijos žinių patikrinimas. Svarbiausio valstybės įstatymo žinių egzamine šiemet dalyvavo 32,000 žmonių – patyrusių teisininkų, savivaldybės darbuotojų, studentų ir moksleivių, ir netgi įkalinimo įstaigų gyventojų. Pagal atskiras grupes pagal amžių ir išsilavinimą buvo

išrinkti geriausieji – 21 laimėtojas. Žinių konkurso nugalėtojams apdovanojimus prezidentūroje įteikė Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė, šio renginio globėja.

Inf. ir ntrs. Dž. Barysaitės iš LR seimo tinklalapio

TORONTO MAIRONIO LIETUVIŲ MOKYKLA**II sk. mokinių mintys – Kam kas patinka?**

Šiais metais mūsų antra klasė rašė darbą apie save ir jų mėgstamiausius užsiėmimus. Mokytoja – Nora Jančiukaitė

Štai jų mintys: Nida J. yra antros klasės mokinė ir jai labiausiai patinka žaisti su draugais ir dainuoti Maironio mokykloje. Nerius moka gerai plaukti ir jo mėgstamiausias gyvūnas yra šuo. Diana J. turi mėlynas akis ir jai patinka piešti ir žaisti krepšinį. Andriaus U. mėgstamiausias gyvūnas yra delfinas, o mėgstamiausia spalva žalia. Gretai irgi labiausiai patinka žaisti su draugais šeštadienio mokykloje. Jos mėgstamiausias maistas yra makaronai. Ji taip pat moka gerai lipti į medį.

Gytis N. labai mėgsta sportuoti ir piešti mokykloje. Jo mėgstamiausias gyvūnas yra žiurkėnas. Aleksui patinka susipažinti su naujais draugais mokykloje. Alekso mėgstamiausias gyvūnas yra katė. Simon S. labiausiai mėgsta valgyti "pizzą" ir žaisti Wii Dsi XL. Luko mėgstamiausias užsiėmimas mokykloje yra skautai. Jam taip pat patinka žiūrėti fil-

mus, ypač *Legend of the Guardians*.

Emilija D. labai mėgsta dainuoti šeštadieninėje mokykloje, ji taip pat moka labai gerai plaukti. Jos mėgstamiausias gyvūnas yra katė. O skaniausias maistas yra bulviniai blynai. Andrius J. mėgsta sportuoti mokykloje. Jo mėgstamiausias gyvūnas yra ryklys. Antanui labai patinka valgyti "pastą". Mokykloje jis mėgsta piešti ir žaisti su vaikais. Tilija yra gera plaukikė. Jos mėgstamiausias gyvūnas yra arklys. Jai labai patinka valgyti "lasagną".

Erikai labai patinka šuniukai ir "geko". Ji labai mėgsta valgyti "pizzą" ir žaisti šachmatais. Milda G. moka labai gerai ištraukti savo dantis ir labiausiai mėgsta valgyti bulvinius blynus. Jos mėgstamiausias filmas yra *Nemo*. Justin D. turi mėlynas akis ir moka gerai sportuoti. Tomas A. labai gerai žaidžia futbolą ir labiausiai mėgsta valgyti "spaghetti".

Toronto Maironio mokyklos antro sk. mokiniai. Mokytoja – Nora Jančiukaitė, padėjėja Ina Sungailienė

Toronto Maironio lietuvių mokykloje puošiamie moliūgus su mokytoja Julija Valiulyte ir padėjėju Matu Sungaila

Ntr. P. Sukausko

ROYAL LEPAGE

Jeigu norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2

Tel. (416) 762-8255 Fax. (416) 762-8853

Nuoširdžiai užjaučiame mūsų stovyklos ilgametį savanorį JONĄ NEŠUKAITĮ ir jo šeimą, mirus dukrai

a.a. FLORAI VIRGINIJAI.

“Kretinga”

I AMŽINUOSIUS TOLIUŠ IŠĖJUS

AŲA

ADOLFINAI JAGĖLIENEI,

reiškiame nuoširdžią užuojautą jos dukroms LAIMAI ir DANUTEI su šeimom, taip pat visiems giminėms ir artimiesiems –

*Povilas ir Birutė Gyliai
Antanas ir Aldona Minelgai
Olympia, WA*

PADĖKA

*Gyvenimas ilgas,
bet labai trumpas...*

AŲA

KAZĖ KALASAUSKAS

1911.X.10- 2010.XI.1

Atšventusi ilgamečių draugų ir globėjų būryje 99-ąjį gimtadienį ir vos pradėjusi skaičiuoti šimtuosius gyvenimo metus “Charleswood Care Centre”, Vinipege, MB, globos namuose tyliai užgeso mūsų mieloji Kazelė. Didelė gyvenimo meilė padėjo jai įveikti XX š. prieškarinio, karo ir pokario sunkumus ir negandas, neprarandant optimizmo, vilties ir tikėjimo gražesne ateitimi, ir nugyventi prasmingą ir turiningą gyvenimą. Pragyvenusi su vyru Eugenijumi santuokoje 57 metus ir 2007 m. spalio 1 d. jam mirus, išlydėjo jo palaikus į Lietuvą ir apsigyveno globos namuose. Ji buvo gera giminėms, artimiesiems, draugams ir jų atžaloms, nuoširdžiai visus mylėjo, taip pat buvo jų mylima ir gerbiama. Dėkojame visiems, kurie neleido jai paskutiniuosius gyvenimo metus leisti liūdesyje, lankė ją globos namuose, rašė jai laiškus, praskaidrindami ir jos gyvenimą.

Dėkojame jos globėjams Joyce ir Romano Guzzo už nuolatinį rūpestį ir suteiktą patogumą. Dėkojame kunigui, suteikusiam Kazelei paskutinius sakramentus prieš jos akistatą su Aukščiausiuoju. Dėkojame Stanaičiams – Egidijui, Kristinai ir Renatai, kurios paskutines velionės gyvenimo valandas buvo šalia ir užmerkė jai akis. Dėkojame Vinipego lietuvių bendruomenės pirmininkui Juozui Grabiui ir jo žmonai Brendai, ilgamečiams draugams Evaristui Fedarui ir Aleksandrai, Juditai Borkowski, Viktorijai Daubaras, G. Galminienei bei visiems, visiems čia nesuminėtiems draugams bei buvusiems kaimynams. Dėkojame “Charleswood Care Centre” personalui – vadovybei, gydytojams, slaugėms, su meile globojusiems a.a. Kazelę. Velionės palaikai bus laidojami Lietuvoje Kalasauskų šeimos kapuose, šalia ten amžino poilsio atgulusio vyro Eugenijaus.

Liūdintys dėl netekties artimieji ir jų šeimos Lietuvoje

MIRTIES PRANEŠIMAS

AŲA

JUOZAS KOJELIS

mirė š.m. lapkričio 11 d.

Pas Viešpatį iškeliaavo žinomas JAV lietuvių visuomenės veikėjas, rezistentas, pedagogas, publicistas, buvęs LFB Los Angeles sambūrio aktyvistas, žurnalo “I LAISVE” redaktorius Juozas Kojelis. Velionis gimė 1916 m. gruodžio 2 d. Viekšnaliuose, Telšių apskrityje, aštuonių vaikų ūkininkų šeimoje. Mokėsi Kražių “Žiburio” gimnazijoje, klasikinę filologiją studijavo Vytauto Didžiojo universitete Kaune ir paskutinį semestrą – Vilniuje. 1941-43 metais Kretingos gimnazijoje dirbo mokytoju ir direktoriaus pavaduotoju. Dalyvavo antibolševikinėje veikloje, o 1942 metais įsijungė į antinacinę veiklą, buvo gestapo suimtas ir kalinamas iki 1944 metų. Po kalėjimo pasitraukė į Vokietiją ir dėstė Miuncheno lietuvių gimnazijoje. 1949 metais persikėlė į JAV. Čia dirbo lietuvių kalbų mokytoju, aktyviai dalyvavo visuomeninėje veikloje, buvo produktyvus publicistas.

Išėjimoje įvairias pareigas ėjo Pasaulio lietuvių bendruomenės, Amerikos lietuvių tarybos (ALŲA), Lietuvių fronto bičiulių, Amerikos baltų laisvės lygos, Lietuvių fondo, Rezoliucijoms remti komiteto, Politinių kalinių sąjungos, JAV Respublikonų partijos, ateitininkų organizacijose. Žmona – Elena (1920–2007), vaikai – Daina, Rasa, Linas. **Inf.**

IN MEMORIAM

Vilius Bražėnas (1913-2010)

Atkelta iš 3-čio psl.

Nuo 1985 m. V. Bražėnas buvo pakviestas redaguoti konservatyvų laikraštį Pietvakarių Floridoje *Lee Constitution*. Čia rašė vedamuosius, nukreiptus prieš komunistinę ideologiją, skirtus Lietuvos ir Baltijos šalių problemoms, stengėsi nutraukti “tylą” apie komunistų nusikaltimus Baltijos šalyse ir ypač Lietuvoje.

Lietuvai atgavus nepriklausomybę, Vilius Bražėnas vienas pirmųjų grįžo į Lietuvą ravėti komunizmo paliktų piktžolių. Įgudusio žurnalisto ir politologo tarptautininko plunksna Lietuvos viešojoje spaudoje – *Lietuvos aido*, *XXI amžiuje*, *Tremtinyje*, *Laisvame laikraštyje* ir kt. laikraščiuose paskelbė per šimtą straipsnių

aktualiausiais Lietuvos ir tarptautinės politikos klausimais, Lietuvoje išleido kelias knygas: *Nauja pasaulio santvarka* (2000); *Po dvylika vėliavų* (2005); *Priminimai bendraražygiams* (2009); iki pat savo saulėlydžio rengė dar vieną knygą, tikėjosi suspėti ją išleisti. Nesuspėjo.

Mūsų, jo mokinių ir bendraražygių atmintyje Vilius Bražėnas išliks ne tik kaip nuoseklus kovotojas prieš komunizmą ir jo galingą metastazę globalizmą, bet ir kaip kantrus Mokytojas, dažnai mus surinkdavęs prie jaukaus stalo savo šiltuose namuose, leisdavęs mums išsikalbėti, aptarti Lietuvos politinio gyvenimo aktualijas ir mokes mus politinio švietimo darbo organizavimo informacinės visuome-

PADĖKA

AŲA

STASYS GRIGALIŲNAS

1914 m. spalio 27 d. – 2010 m. rugsėjo 19 d.

Norime padėkoti artimiesiems, draugams ir pažįstamiems už pareikštus paguodos žodžius, gražias gėles ir užprašytas Mišias. Ačiū už aukas Labdaros fondui. Dėkojame klebonui kun. V. Staškevičiui už maldas laidotuvių namuose ir Mišias, D. Grigutienei už giesmes, ir karsto nešėjams. Ačiū B. Stanulienei už skaniai paruoštus pietus ir draugėms už suneštus pyragus.

Esame dėkingi visiems gausiems artimiesiems, kurie mus palaikė per sunkias dienas.

*Aldona Grigaliūnienė
Vidas Grigaliūnas ir Ramona Yčienė su šeimomis*

MIRTIES PRANEŠIMAS

AŲA

ALFONSA

MIKĖNIENĖ

mirė 2010 m. spalio 30 d. Tillsonburge, ON, Maple Manor slaugos namuose. Palaidota lapkričio 2 d. Tillsonburgo kapinėse po gedulinių Mišių St. Mary's šventovėje. Liko dukra Birutė MacFarlane, vaikaitės Susie ir Laurie ir jų šeimos Kanadoje, sūnus dr. Vitas su žmona Virginija, vaikaitė Renata, Daria ir Vytas bei jų šeimos JAV ir giminės Lietuvoje. **Šeima**

Turner & Porter

LAI DOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE

ir

MISSISSAUGOJE

nės kontekste. Ačiū Jums, Mokytojau, už Jūsų išmintį, gebėjimą politinėse aktualijose atpažinti tai, kas svarbiausia, už Jūsų meilę Lietuvai ir Jūsų norą matyti ją dvasiškai atgimusia, tautinę Lietuvos valstybę.

Užgeso vienas ryškiausių Lietuvos politikos šviesulių, kaip meteoras praskriejęs tamsia, komunizmo šmėklos sparnais uždengta, Lietuvos padange... Liko horizonte tik šviesi jo Asmenybės ir jo darbų pašvaistė, skleidžianti viltį, kad jo pribarstyti mūsų sielose kristaliukai sužerės visomis saulės spektro spalvomis, įgyvendinant jo nebaigtus darbus ir viltį – matyti Lietuvą dvasiškai atgimusia, dorą ir teisingą, branginančią savo žemę ir savo amžinąsias dvasines vertybes.

Nuoširdžiai užjaučiu Viliaus Bražėno dukterį Lyviją, jo artimuosius ir bendraražygius.

PRENUMERATORIŲ DĖMESIUI. Sekite savo prenumeratos baigimosi datą, kuri yra pažymėta ant laikraščio lapdės su jūsų adresu. Nelaukite priminimo – laiku ją atnaujinkite. Tuo sutaupysite administracijos laiką ir pašto išlaidas.

ROCK OF EUROPE INC.

GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS

AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA

(416) 232-1250

83 Six Point Road

(į pietus nuo Bloor, netoli Islington)
Toronto, ON M8Z 2X3

KANDOS LIETUVIŲ FONDO ŽINIOS

Kanados lietuvių fondo 2010 m. stipendijų įteikimas, įvykęs per Kanados lietuvių jaunimo sąjungos 35-mečio jubiliejų š.m. lapkričio 6 d. Stovi iš k.: A. Nausėdas – KLF valdybos pirm., M. Stasiulevičius, V. Dzemonas, O. Slivinskienė – KLF Pelno paskirstymo k-jos pirm., M. Turczyn, A. Jusytė, A. Paznėkas, A. Sinilaitė, K. Pabedinskaitė, V. Naudžiūnaitė – dviejų stipendijų laimėtoja, A. Ragainis, G. Ragainytė ir K. Deksnys – KLF tarybos pirm. Ntr. K. Baliūnaitės-Strumkienės

Kanados lietuvių fondo Tarybos susirinkime š.m. spalio 27 d. buvo patvirtinti keturi asmenys į KLB-nės XXI Krašto tarybos pirmosios sesijos susirinkimą, lapkričio 13-tą, atstovauti Fondui: A. Kaminskas, A. Nausėdas, R. Paškauskas, M. Spūdaitė. K. Deksnys patenka kaip KLF Tarybos pirmininkas. Nutarta šių metų stipendiniams įteikti stipendijas per KLJS 35-mečio jubiliejų. Dalyvavo penkiolika KLF asmenų/svečių ir devyni stipendininkai. Stipendijas – 25-kios po \$600 (iš viso \$15,000) – gavo: V. Bagnys, I. Banytė, A. Chomyc, L. Chomyc, N. Chomyc, P. Dambrauskas, V. Dzemonas, V. Henderson, A. Jusytė, L. Krikščiūnaitė, V. Naudžiūnaitė, K. Pa-

bedinskaitė, D. Paškauskaitė, A. Paznėkas, D. Paznėkaitė, A. Ragainis, G. Ragainytė, A. Raudys, J. Raudys, E. Rubežius, A. Sinilaitė, M. Stasiulevičius, A. Turczyn, M. Turczyn ir S. Wile. V. Naudžiūnaitė ir D. Kuras gavo po \$1,500 (iš viso \$3,000.) paramą už dalyvavimą Lietuvių išeivijos studentų stažuotės (LISS) programoje Lietuvoje praėjusią vasarą.

Per trečiąjį 2010 m. ketvirtį, KL Fondui aukojo: hamiltoniečio a.a. Liongino Paškaus atminimui – A.H. Kšivickis, V.R. Nekrošius ir D. Stonkus po \$100; L.J. Stungevičius \$40; A. Gailius \$25; I.P. Zubas, J.S. Remesat, V. Šniuolis, J. Stankus, E. Bajoraitis, A.D. Kamaitis, D. Gutauskas, E. Repčytė,

J.A. Norkus, R.D. Zubrickas, V. Subatnikas, St. Panavas, Ir. Girnius, O.A. Jusys ir J. Stanius po \$20 ir M. Borusa \$10. Otavietės a.a. Anelės Gudžiūnienės atminimui: V.V.Radžiai \$50 ir J.H. Valiuliai \$20.

KLF vienkartinį nario mokestį (\$100) įmokėjo: klubas "Santaka", Aurelija Saplytė, Larisa Saplytė, Tomas Keveza ir Nejjolla Korris.

Kanados lietuvių fondas išmokėjo paskirtą finansinę paramą Toronto-Hamiltono ateitininkams, ideologinės organizacijos 100-čio minėjimo proga, ir Mažosios Lietuvos fondui, pagalbai Karaliaučiaus krašto lietuviškoms mokykloms po \$1,000. Taip pat išmokėjo paskirtą finansinę paramą Kanados federacinės valdžios registruotai organizacijai, Hamiltono Aušros Vartų parapijai, parapijos tualetų remontui \$3,000. Taryba nutarė papildyti Dainų šventės Kanados lietuvių jaunimo choristams pašalpą (pridedant po \$25 jaunių choristams): Otavos "Arijai" \$50, Mississaugos Anapilio "Angeliukams" \$250, Montrealio lietuvių chorui \$300, Mississaugos "Gintariams" \$250 ir Toronto Jaunimo chorui \$575 (iš viso \$1,425.).

Lietuvos bei Punsko organizacijoms paskirta po \$1,000: Kretingos Pranciškoniškojo jaunimo tarnybai ir Sv. Antano dienos centrui, Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijai "Viltis" ir Punsko "Viltelės" (neigalių vaikų) klubui.

Įtešiant KLF metinę tradiciją, Vėlinių proga šešioms Kanados lietuvių parapijoms ir penkioms misijoms buvo paaudota po \$50, užprašant šv. Mišias KLF mirusiųjų narių intencija. Inf.

SUVALKŲ KRAŠTO LIETUVIŲ IŠEIVIJOS SAMBŪRIS

maloniai kviečia visus dalyvauti

RUDENS ŠOKIUOSE,

kurie įvyks š.m. lapkričio 27, šeštadienį,

Anapilio parapijos salėje, Mississaugoje

♦ pradžia 6 v.v. ♦ programa 6.30 v.v. ♦

♦ vakarienė 7 v.v. ♦

MENINĘ PROGRAMĄ ATLIKS MUZIKINĖ GRUPĖ

"VILTIS", vad. Valdo Ramanausko

Šokiams gros Vaclovas Povilonis

Dėl bilietų skambinti DALIAI 905-276-9736
arba VIOLETAI 905-507-0615

Premija JAV veikėjai

Šių metų valstybinė Jono Basanavičiaus premija už darbų etninės kultūros srityje skirta išeivijos kultūros veikėjai Marijai Remienei ir etnologei Irenai Aušrelei Čepienei. Padalinti šią premiją į dvi lygias dalis ir skirti ją M. Remienei bei I.A. Čepienei rekomendavo Lietuvos kultūros ir meno taryba. Tokį siūlymą lapkričio 3 d. priėmė Lietuvos vyriausybė.

80 metų M. Remienei premija skirta už tautinės tapatybės puoselėjimą Jungtinių Amerikos Valstijų lietuvių bendruomenėje ir pastangas grąžinti kultūros vertybes į Lietuvą, I.A. Čepienei – už etninės kultūros tyrinėjimą, puoselėjimą ir švietėjišką veiklą. M. Remienė yra JAV lietuvių bendruomenės krašto valdybos vicepirmininkė informacijai. Ji į JAV lietuvių bendruomenės veiklą įsijungė 1954 m. Nuo 1974 m. M. Remienė organizuoja su bendraminčiais įkurto dienraščio *Draugas* fondo veiklą, yra surengusi daugybę kultūros renginių. M. Remienė vadina JAV lietuvių kultūros ministere. Nuo 1996 m. ji vadovauja seniausiai JAV lietuviškai radijo programai "Margutis".

Vilniaus pedagoginio universiteto (VPU) dėstytoja I.A. Čepienė yra žymi Lietuvos etninės kultūros tyrinėtoja, mokslinių etnokultūrinių ekspedicijų dalyvė, mokyklinio etnokultūrinio ugdymo programų žinovė. Jos iniciatyva 2002-2005 m. VPU organizuota etninės kultūros mokytojo specializacija.

Valstybinė J. Basanavičiaus premija kasmet skiriama už reikšmingiausius pastarųjų 5 metų Lietuvoje ir užsienyje gyvenančių lietuvių darbus, susijusius su etninės kultūros tradicijų plėtojimu, puoselėjimu, ugdymu ir tyrinėjimu, taip pat kūrybinę ir mokslinę veiklą etninės kultūros srityje. Premija skiriama kasmet iki lapkričio 15 dienos, o įteikiama lapkričio 23 d., J. Basanavičiaus gimimo dieną. Premijos dydis – 500 MGL arba 65,000 litų. BNS

Marija Remienė

SLAUGOS NAMŲ ŽINIOS

• Zigmo Girdausko 90-tojo gimtadienio proga gauta \$280. A.a. Kosto Gapučio atminimui aukojo: \$100 – E. Bersėnienė, E. Pūkienė; \$50 – L.A. Čepai, K.V.P. Gapučiai, E.R. Girdauskai, O.Z. Girdauskai, Ra. Girdauskaitė, Ru. Girdauskaitė, A. Kerešewicz, J.A. Morkūnas, A.K. Ratavičiai, J. Šarūnienė; \$40 – V.E. Bersėnai, J.

Lam, N.A. Simonavičiai; \$30 – S. Balzekienė, B.P. Sapliai, A.P. Skilandžiūnai, T.B. Stanuliai; \$25 – V. Butkys, B. Čepaitienė, A. Čiaučionis, J.Z. Dabrowski, S.A. Ciplijauskai, E. Simonavičienė, Z. Stravinskienė, E.R. Stravinskai; \$20 – D. Danaitis, M. Povilaitienė, K. Saunoris, A. Skučas, G. Zabieliauskienė. A.a. dr. Jono Yčo atminimui aukojo: \$100 – L. Balsienė. Atsiprašome A. Valadkienę už sumaišytą sumą. Turėjo būti \$100.

Kadangi lietuvių slaugos namai "Labdara" nėra pelno siekianti organizacija, kiekvienas doleris yra mielai priimamas ir įvertinamas. Nuoširdus ačiū už jūsų dosnumą. Inf.

ATLIEKAME visus vidaus ir išorės remonto darbus. Dažome, dedame grindis, plyteles. Mūrininko darbai – plytos, akmuo. Skambinti Vytautui tel. 905 272-2016 arba 647 400-1153 (cell).

KELIONIŲ DRAUDIMĄ parūpinu keliaujantiems į užsienį ir atvykstantiems į Kanadą. Skambinti Mariui Rusinui tel. 416 588-2808 ext. 26 dienos metu.

KESMINAS
ART STUDIO
PAMINKLAI

- ♦ granitas, bronzos, medis
- ♦ nemokami paminklų projektai, konsultacijos
- ♦ skulptūros (paminklinės ir dekoratyvinės)

Telefonas (905) 510-4707
El.paštas: kkesminas@hotmail.com

SMITH MONUMENT CO. LTD
(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. (416) 769-0674
Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair)
Toronto, Ontario M6N 3P7

ROYAL LEPAGE

Namą ar butą perkant, parduodant Jums sąžiningai patarnaus ir patars

DAIVA DALINDA
B.A. broker

Įstaigos – 416-236-1871
Namų – 416-763-7297

Tinklalapis: www.dalindateam.com

NEMOKAMAS ĮKAINAVIMAS. PO 30 METŲ PATIRTIES, PADĖKOJANT LIETUVIAMS, SPECIALI NUOLAIDA

MARGUTIS Parcels
4134 Dundas St. West, Toronto, ON. M8X 1X3 Fax: (416) 233-3042

Sekantis siuntimas LAIVU į Vilnių
2010 m. lapkričio 3, 17 d.d.

Sekantis siuntimas LĖKTUVU į Vilnių
2010 m. lapkričio 3, 17 d.d.

Visi paketai turi būti į mūsų pagr. raštinę PRISTATYTI iki NURODYTŲ DATŲ

Tel: (416)233-4601

\$300* COUPON for 1 parcel **\$300***
*coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

